

Knihovna univ. prof.
Dra KARLA LAŠTOVKY

11-D-299

Stanovy

jurisdikcie alebožto pravomocnosti

slob. a král. mesta

SKALICE.

SEMINÁRNÍ
Hisl.-práv.

KNIHOVNA
PRÁVNÍ

ÚRADNÉ VYDANIE.

v Trenčíne,

Tlačou Fr. X. Skarnitzla. 1872.

Skalici

slobod. a králov. mesta

STATUTNÉ SRIADENIE

v smysle 42. zák. čl. z roku 1870

Mestská jurisdikcia.

§ 1. Obecné záležitosti slobodného a kráľovského mesta *Skalice*, — vyjmúce súdne vysluhovanie spravodlnosti, strany ktorého osobytné zákony ustanovujú, pravomocnosťou na reprezentatívnom základe zostavenú, a samostatným právom ozdobenou, sa spravujú a obstarávajú

Mestská jurisdikcia v ohlade obecného riadenia a samosprávy, rozprostiera sa na všetky v meste a území jeho bývajúce aneb sa zdržujúce osoby, a na každý v meste a území jeho sa nachádzajúci majetek.

Z tohoto všeobecného pravidla vynimajú sa:

Ktorý v zkutočnej vojanskej, námornickej a kraj-obranskej (honvédskej) službe stoja, v záležitostiach na vojanskú službu sa vzťahujúcych a vôbec dla § 14-ho zák. čl. XII. z roku 1867. a § 54. zák. čl. XLI. z roku 1868. pod moc vojanskej správy patriacich.

Dieli mestskej jurisdikcie.

§ 2. Mesto svoju samostatnú jurisdikciu vykonáva skrz jurisdikcionálni výbor, v § 18. zák. čl. XLII. z roku 1870. podotknutý; potiažne a.) skrz valné shromaždenie

a jeho jednotlivé odbory a povereníctvá, ďalej *b.)* skrz mestkú radu, *c.)* skrz sirotčej stolicu, *d.)* skrz úrad mešťanosty, *e.)* skrz úrad hajtmanský a ostatné nižej uvedené úradné nástroje.

Jurisdikcionalní výbor.

§ 3. Jurisdikcionalní výbor dla § 19. zák. čl. XLII. z roku 1870. zostavenėj, pozustáva v meste tomto z 48 údov.

Zasädnutia.

§ 4. Zasädnutia jak valného shromaždenia, tak aj mestskéj rady, sirotčej stolice a jednotlivých odborov sú verejné.

Valné shromaždenia.

§ 5. Riadne valné shromaždenia držať sa majú vždy v deň prvého piatku mesiacov Februara, Aprila, Juni, Augusta, Oktobra a Decembra; jestliby ale na ten deň pripadol sviatok, tedy nasledujúciho všedného dňa valné shromaždenia započína sa vždy ráno o 9. hodine. Keď to však hlavný župan, výbor, alebo v páde zaneprázdnenia hlavného župana, mešťanosta zapotrebné uzná, môže sa valné shromaždenia tolkorázi držať, kolkorázi to okolnosti požadujú.

§ 6. Predseda vo valných shromaždeniach je hlavný župan, v páde jeho zaneprázdnenia mešťanosta.

§ 7. Právo sedenia a hlasovania vo valnom shromaždeniu majú v § 3. statutu tohoto spomenutí údové jurisdikcionalného výboru; jako aj mešťanosta, mestský zápisník, hajtman, radní, predseda sirotčej stolici, její prísedníci, úradní fiškal, hlavný lekár, sirotský pokladník,

účetovník a listovník. Ostatní úradníci, a vôbec čestní mestský úradníci môžu v smysle § 48. zák. čl. XLII. z roku 1870. vo valných shromaždeniach promluviť, a sú k tomu v páde požádania aj povinní, votum ale len v tom páde majú, keď sú za výborových údov vyvolení alebo keď do radu najviac dane platiacich patria.

Činokruh valného shromaždenia.

§ 8. Činokruh valného shromaždenia dielom dla smyslu zák. čl. XLII. z roku 1870. a iných krajinských zákonov, dielom ale dla prítomného ustanovenia prislúchajú a vylučne len vo valnom shromaždeniu pojednávať sa majú.:

a.) Všetky státnoprávne a iné obecno-vzájomné záležitosti a krajinské ustanovenia, jako aj všetky na ne sa vzťahujúce dopisi dla § 1. lit. c. zák. čl. XLII. z roku 1870. a tohože zák. čl. § 15.

b.) Vykonavanie petitionálného a dopisovacieho práva.

c.) Vykonavanie representovacieho práva.

d.) Tvorenie statútov, ktoré dla chronologického poriadku do zvláštnej knihy vtiahnuť sa majú.

e.) Sostavovanie administratívnych a volebných okresov.

f.) Pojednavanie o jednotlivých mesta sa týkajúcich právach.

g.) Pojednavanie otázok strany hraníc mestského choťaru, a z ohľadu takových robenie poriadkov.

h.) Narizovanie strany nadobývania alebo odcudzovania mestského základného majetku.

i.) Rozhodovanie stranivá požičajov pro mesto potrebných

k.) Rozhodovanie nad odpuštením; jakékoli mesta aktivne sa týkajúcej podlžnosti, a rozhodovanie nad jakým-koli darovaním, odmenovaním, udelovaním podpory, a

nad každým mimoriadným peňažitým výdavkom, ktorý není v ročnóm mestskom praeliminari obsažený.

l.) Ustálovanie ročitého praeliminaru a preskumanie záverečných účtov.

m.) Naridzovanie a potomné úradné odobrovanie do pronajmu dania mestkých nemohovitostí, menších regalních práv, vybieranie od miesta rinkovního, zvalního od vína poplatku a míta.

n.) Naridzovanie poriadkov strany najprospešnejšieho pestovania mohovitého jak aj nemohovitého mestského majetku a z neho plinúcich dôchodkov.

o.) Naridzovanie a robenie poriadkov strany obecných diel, stavby, cést a iných obchodníckych prostriedkov.

p.) Naridzovanie strany obecných robôt, prípraže a iných obecných terchý.

q.) Rozhodovanie nad uvedením domovní dane a ktoréhokoli druhu občianskych poplatkú alebo daní príražký, její kolkostou a klúčom, jak také aj nad jích premeneniu a prestatiiu.

r.) Udelovanie pod správu a dispositiu mesta tohoto súcích stipendií, jako aj vykonávanie pravomocnosti strany obecno-školných ústav v smysle § 116. zák. článku XXXVIII. z roku 1868. a od dňa 26. Maja 1869. vydaného ministerialního narídzenia.

s.) Pojednávanie v záležitostiach zdejšíeho nižšieho gymnasia, nakoľko záležitosti tieto v smysle vyšších nariadení, a skrz bývalú uher. král. mistodržiaci radu vydaného ustanovenia mestskéj pravomocnosti podléhaju a nakoľko to ešte aj ten zvláštni pomer požaduje, v ktorom mesto ku zdejšíemu gymnasiu stojí.

t.) Pojednávanie otázok strany osadlovania sa a udelovania meštianského práva.

u.) Ustanovenie ceny mäsa a iných potravných vecí, ktoré pod limitáciu padajú.

v.) Ustanovenie poriadku strany hasenia ohňa.

x.) Pojednávanie otázok stáleho ubytovanie vojska.

y.) Vyhlasovanie privilegií, a pojednavanie všetkých na ne vzťahujúcich sa otázok.

z.) Naridzovanie strany pozdvihnutia súkromno-právných žalób v mene mesta.

zs.) Volenie úradnikov, verifikujúceho a posudzujúceho výboru, jako aj jednotlivých vyslanství, a namestné usadzovanie skrz hlavného župana, z úradu vyzdvihnutého (suspendovaného) mešťanostu, jako aj naridzovanie strany iných medzi časom skrz hlavného župana statých námestných usadzovaní, vyjmuce pády v §§. 54. a 55. zák. čl. XLII. z roku 1870. podotknuté.

aa.) Controlovanie úradníkov, oslobodzovanie jích od odpovednosti, propúšťanie jích pres 14 dní na slobodu, a naridzovanie proti ním úradního vyšetovania.

bb.) Usporadovanie povýšenia lebo zníženia platu úradníkov, pomocného a manipulačného personalu a sluhov.

cc.) Tvorenie nových úradov a staníc, alebo odstranovanie starých.

dd.) Preskumavanie pod pestovaním a nad dohľadom pravomocnosti stojacích pokladnic, a na ne vzťahujúcich sa správ.

ee.) Druhostupňové rozhodovanie, v smysle tohoto ustanovenia od mestskéj rady predložených alebo appelovaných záležitostí.

ff.) Právo patronatu mestská jurisdikcia vykonáva len skrz katolíckych údov valného shromaždenia, a tak tedy len tíchto výlučne týka sa volba katolíckého farára, riadenie pokladnice katolíckej cirkvi, jako aj fundací.

katolíckého kostola a fary, a nieináč aj controlovanie príjmu a výdavku týchže pokladnic a fundácií.*)

gg.) Pojednávanie a vybavovanie tých oznámení, ktoré sa na tí pod lit. a.—gg. obsažené predmety vzťahujú.

hh.) Ku činokruhu valného shromaždenia patria konečne ešte aj ty záležitosti, ktoré 42. zák. čl. z roku 1870. alebo iný krajinský zákon, ponímo podotknutých výlučne ku valnému shromaždeniu asnad odkazuje, jako aj všetky ty záležitosti, ktoré dla jích dôležitosti mestská rada valnému shromaždeniu ku pojednávaniu predloží, alebo ktoré si asnad valné shromaždenie podľa okolností ešte pojednávať a vybaviť žiada.

Denní poriadok valného shromaždenia.

§ 9. Valné shromaždenie predseda otvára a zatvára. Po otvorení valného shromaždenia nasleduje prečítania v smysle 10-ho § tohoto ustanovenia zostaveného poradia predmetov dennieho poriadku.

Denní poriadok predmetov sestavuje mešťanosta, a v páde jeho zaneprázdnenia hlavný zápisník. Takový v písma uvedený poriadok predmetov pri najmenej dvoma dňami pred držianím valného shromaždenia v jednom exemplari na venkovní stranu dvér radní svetlice vyvešený, v druhom exemplári ale v úrade zápisníckom ku volnému nahliadnutiu verejne vyložený byť má.

§ 10. Predmety ku vybaveniu nasledujícím poriadkom do pojednávania vziaté byť majú:

1. Vládne naridzenia a pravoobčanské záležitosti. (*res publico politicae.*)

*) Punkt pod lit. ff. §. 8-ho následkom ministerialního naridzenia z roku 1871 čís. 29341. sa na ďalej k rozhodnutiu ponecháva.

2. Dopisy pravomocnosti.
3. Obecno administratívne záležitosti.
4. Zprávy mestskéj rady a jednotlivých mestských úradníkov, jako aj samostatné zprávy.
5. Prosby privatných.

§ 11. Pred dokončením valného shromaždenia má byť vždy prečítaný výkaz takových zpráv, ktoré jednotliví, dla mena pojmenovanú byť majúci úradníci, jednotlivé odbory alebo jednotlivé vyslanstva (kommissie) na čas jím predkom vytýčený podať zameškali. Taký výkaz povinný je zápisník zhotoviť.

§ 12. Návrh, ktorý sa na predmety pod rozmluvú stojíce vstahuje, hneď do pojednávania vzatý byť má; jestliby ho len valné shromaždenie na ďalej ku pojednávaniu neodložilo, alebo celkom z pojednávania nevytvorilo.

§ 13. Samostatný návrh, ktorý s predmetmy na denní poriadok k pojednávaniu ustanovenými v spojitosti není, a aspoň 48-ti hodinami popredu pred držaním valného shromaždenia u predsedníctva oznámený, a spolu v úrade zápisníckom ku verejnému náhľadu vyložený nebol, vo valnom shromaždeniu do pojednávania vzatý byť nemôže.

Poriadok porady.

§ 14. Porady valného shromaždenia vede predseda, on stráži nad zachovaním poriadku, a je nie len oprávnený, ale aj povinný rečníka, jestli sa od predmetu v mluvení opakovne vzdaluje, ku predmetu obrátiť, a jestli by sa z novu od takého rečou svou dälil, alebo patriční slušnosť obrázal, ku zadržaniu poriadku ho napomenúť, a keďby ani to neprospelo, v tej záležitosti aj

n slovo od neho odziať. Údové majú právo mlúviť pred
n hlasovaním, ku ustaleniu otázky ale vždy len tým po-
riadkom, jak sa skrz mestského zápisníka k mlúvaniu
z zaznačiť nechali.

Mestský zápisník je také povinný rečníkov tým po-
riadkom k mlúvaniu provolávať, ktorým zaznamenaný sú.

§ 15. Ani jeden úd valného shromaždenia nemôže
účasť brať pri poradách takých, v ktorých má svoje
bezprostredne osobné záujmi, (interessi.)

§ 16. O jednom a tom samom predmete krom pred-
sedy a toho, ktorý návrh robí lebo zprávu podáva, žia-
den z ostatných údov viackrát jako jedenkrát hovoriť
nesmie. Len v záležitostiach mimoriadnej dôležitosti, kto-
ré za také skrz predsedu alebo väčšinu valného shro-
maždenia uznaté a vyslovené sú, je volno hovoriť ostat-
ným údom o jednom a tom samom predmete aj dvakrát,
ale i tu len tým poriadkom, ktorým k hovorení z no-
vu boli poznačení.

Návrh robíci alebo zprávu podávajúci úd pri pred-
mete svojho návrhu, alebo podanej jeho zprávy pri skon-
čení rozmlúvi, a pred prikročením k hlasovaniu, je bez
výminky uprávnený, ku podporovaniu svojho návrhu
lebo podanej zprávy svojej ešte jedenkrát promlúviť, a
na učinené asnád námítky a pomerkuvania rečníkov
odpovedať.

Predseda avšak môže hovoriť pres čas porady kedy
kolvek, a je také uprávnený, od ktoréhokolvek úda čo
znanca veci, strany pojednávaného predmetu toľkokrát
požiadať bližšie vysvetlenie veci, kolkokrat to zapo-
trebné uzná.

§ 17. Kedykolvek žiadať môžu o slovo:

a.) ktorí chcú hovoriť k denniemu poriadku;

b.) ktorí chcú odpovedať vo svojich osobných otázkach;
c.) ktorí chcú sa odvolávať na pravidla porady.

§ 18. Kdo vážnosť porád, alebo jednotlivých údov
shromaždenia obrazujúce výrazy používa, a to hned ne-
odvola; môže sa pod úradné pokračovanie tiahnuť, a
skrz shromaždenie s vytvorením vyššieho odvolania až
do 100 zlatých r. č. siahať a političnou cestou exekvovať
mohucou peňažitou pokutou trestať, s ponecháním práva
neskoršieho pokračovania strany zločinov pod trestné
zákony padajúcich.

O hlasovaniu.

§ 19. Po úplne skončenej rozmlúve o predmete pred-
seda postaví otázku k hlasovaniu.

Otázka táto tak sestavená byť má, aby sa na ňu
slovom „ano“ lebo „nie“ hlasovať mohlo. — Rozhod-
nutie valného shromaždenia vyrekne predseda.

§ 20. Hlasovanie môže sa stať povstaním z miesta
alebo potážne zostaním sedieť údov, alebo môžu sa spo-
čítať vota aj dla rečníkov. Na pisebnú žiadosť desiati
údov valného shromaždenia predseda povinný je naria-
diť hlasovanie menovité. — Otázka ta, ktorá pod men-
ovité hlasovanie prišla, má byť vždy od slova k slovu
na písmo uvedená, a v patričnom protokolle majú byť
menovite vyznačení tí údovia, ktorí za tú otázku, a
ktorí proti nej hlasovali.

§ 21. Tajné hlasovanie, a síce guločkami, sa má
stať; keď sa pojednáva otázka strany nariadenia úrad-
ného vyšetřovania proti nektorému úradníkovi, alebože
jeho odstranenie z úradu, jak aj v pádoch §. 69. a 79.
podotknutých.

V páde tajného hlasovania verejně spočítanie vot

sverí predseda s porozumením valného shromaždenia, pri najmenej zo troch údov pozustávajúcimu vyslanstvu, (Commissie.)

V páde menovitého hlasovania zápisník zpočíta väčšinu, a predseda takú vyrekne.

Vo valnom shromaždeniu uzavierajú prítomní.

V páde rovnakom počte hlasov, uzavrenie má sa vyniesť dla náhľadu tej stránky, ku ktorej predseda zo svojim hlasom sa pripojil.

Privatne stránky môžu proti jích urážujúcim, a v kruhu samosprávy či v prvom, lebo v druhom stupni vynesenej uzavretiam valného shromaždenia, v 15. dňoch od času doručenia, potiažne od pravidelného prohlásenia na patričného ministra se svoju appelatou sa obrátiť.

Prosopisy.

§ 22. Všetky na valné shromaždenie alebo mestskú radu znejúce prosby, podať sa majú vždy pisebne do úradu exhibitného. — Na konci predchádzajúceho §. spomenuté žiadosti mešťanosta v osmi dňoch s pripojením svojho dobrozdania predložiť je povinný.

O autentikácii protokollov.

§ 23. Protokolli valného shromaždenia majú byť v reči maďarskej a slovenskej sostavené; a s autentikaciou takých valné shromaždenie sdôveriť má kommissiu, krom mešťanosty zo 4 údov pozustávajúcu. — Hlavný zápisník povinný je deň a hodinu autentikacie pri najmenej 24 hodinami vopred, pribitím pisobného oznámenia na oznamovacú tabulu uverejniť. Pri autentikácii protokolla môžu prítomný byť aj taký údové valného shromaždenia, ktorý ku autentikácii vyslaní neboli.

Odbory valného shromaždenia, jích povolanie, zriadenie a činokruh.

§ 24. K cieľu tomu, aby účinkovanie valného shromaždenia a mestskej rady dla možnosti zlahčené bolo, hlavne ale, aby v každej mesto sa týkajúcej dôležitejšej záležitosti stať sa mohli uzavrenia a dokonauia, na základe predbežného, zralého rozvaženia, a na základe dokonále odôvodnených predloh; údovia valného shromaždenia delá sa na tri zvláštne odbory, a síce:

1.) Odbor pro záležitosti vnútorného a zovňútorného hospodárstva.

2. Odbor pro záležitosti obecných poriadkov, alebožto verejnej bezpečnosti a záležitostí zdravotných.

3. Odbor pro záležitosti právne a financialné, jako aj verejných ústavov.

Odbor I-vý.

alebožto povereníctvo pro záležitosti vnútorného a zovňútorného hospodárstva.

§ 25. Predseda tohoto odboru je mešťanosta.

Údovia sú: a.) prvý a druhý radní, b.) polesný, c.) účtovník, d.) magazinár, a 16 údov valného shromaždenia.

Podpredsedu vyvolí si sám odbor. Zápisníkom tohoto odboru je mestský listovník.

Do činokruhu tohoto prvého odboru prináleží;

1.) Ustavičné pozorovanie na všetko mestské hospodárstvo; robenie návrhov strany odstranenia pri mestskom hospodárstve spozorovaného chybného pokračovania, a neprimeraného obyčaju; navrhovanie prospěšnějšího spôsobu hospodarenia, a lepšího riadenia hospodárstva

v jakom kolvek ohľade. — Toto staranie sa, a návrhov robenie vzťahuje sa na celý, jak mohovitý tak aj nemohovitý mestský majetok, a tak tedy na všetky mestské pozemky, hory a lesy, mestské stavania a dobitok, na menšie mestské regalní práva, na povolovanie nálevu nápojov, (*concessionnes propinacionales*) na právo vybiranie rínkovního a zvalního poplatku, na dôchodek z mýta, a vôbec na jaký kolvek predmet, ktorý mestský ošoh nese, alebo výdavok mestu zapríčiňuje.

2.) Prvý odbor ďalej ustavične pozoruje na to, aby sa s každým mestským majetkom čo najšchránlivejšie zacházalo, a aby dôchodkové základy mestu čo najväčší a najstálejší príjem donášali.

3.) Prvý odbor prísno dohľada aj na to, aby mesto všetkým nepotrebným výdavkom na kolko možná vyhlo, a z tohoto vyplívaje, týka sa odboru prvého aj prehľadanie a posudzovanie všetkých takých prác a odevzdavkov, strany ktorých kontá podané sú; na kolko len takéto prehľadanie sa v jednom lebo v druhom páde potrebným lebo osožným proukazuje. Prvý odbor také bez všetkéj výminky dáva dobrozdania strany vyplacania jakýchkolvek kontov.

4.) Návrh robí prvý odbor tiež strany zaopatrenia lebo kúpenia jakéhokolvek pre mesto zapotrebného predmetu; navrhuje, aby sa previedli zapotrebné stavania, opravy a jiné rozličné práce a t. d. a udeluje podjedným odbor prvý písebné dobrozdania strany toho, jak by sa najprospešnejšie takéto návrhy jeho previesť dali,

5.) Navrhuje primeraný lebo zapotrebný predaj jedného lebo druhého predmetu z mestského majetku, a ponadvrhuje aj najprimeranejší spôsob, podľa ktorého by sa predaj taký stať mal.

6.) Patrne preskumáva každú jednotlivú positiu vyhotoveného ročného preliminaru, a predkladá tiež strany takého náležite a dokonale odúvodnené svoje dobrozdanie.

7.) Súčasťnuje sa a interveniruje pri ročítom inventirovaní mestského majetku.

8. Konečne predkladá svoje zprávy a dobrozdania strany všetkých, skrz valné shromaždenie, mestskú radu alebo skrz mešťanostu ku posúdeníu a preskúmaníu mu odevzdaných záležitostí, jako aj strany všetkých predmetov, ktoré i tak do činokruhu prvého odboru pátria.

Odbor II-hý,

alebožto povereníctvo pre záležitosti obecných poriadkov, verejnej bezpečnosti a obecného zdravia.

§ 26. Predseda tohoto odboru je mestský hajtman.

Údové sú: dvá mestský radní, mestský fiskal, hlavní lekár, ranhojič (*chirurgus*), lekár dobytky (*veterinar*), polesný a 16 údov výboru.

Podpredsedu volí si sám odbor. Zápisníkom v odbore tomto je mestský listovník.

§ 27. Do činokruhu druhého odboru prináležia:

1.) Zdravotné záležitosti a zdravotná policia, počítajuc sem všetky tie predbežné narídzenia, poriadky a prostredky, ktoré ku zachovaniu a udržaniu ľudského a zvieracího života a zdravia zapotrebné sú, jako aj náležité postaranie sa o ustanovenia strany odstránenia už vypuknutých nedúh; slovom tehdy každé konanie a pôsobenie, ktoré zavázanosť strany náležitého a pečlivého opatrovania a vedenia záležitosti obecného zdravia, a lekárskej policaje, sama sebou donáša. Tak tedy do činokruhu tóhoto odboru patrí: hlavní dohľad nad miest-

nymi zdejšími nemocnicami a lekárňou, staranie sa o to, aby ulice a kanále čisto držané boly, aby sa poriadky urobily proti nákazlivým nemociam, a zvláštní dôhľad na to, aby sa zdraviu škodlivá potrava a falošné nápoje nepredávaly.

2.) Záležitostí verejnej bezpečnosti, ktoré sa jak na bezpečnosť osoby, tak na bezpečnosť majetku vzťahujú. Podľa toho tehdy všetky predmety policaje rynekovej, polnej, pastevnej, hornej, vinohradnej, obchodnej, průmyslnej, cestovnej, staviteľskej, ohňohasičskej, služobníckej a chudoby, jako aj všetky ostatnie záležitosti mestskej policaje. Poznamenáva sa tuto strany polnej policaje, že táto len natolko sem patrí, nakoľko pády prestupkov netiahnu za sebou trestné pokračovanie alebo nahražovanie škody, a podľa ob. súd. r. 3. § 93. lit. h. pred sudcovskú stolicu nepatria.

Do výkonného kruhu II-ho odboru patria diaľej všetky tie záležitosti, ktoré vzťahujú sa na okrašľovanie a dostatočné osvetlenie mesta, z ohľadu ktorých potázné pokračovanie zvláštním ustanovením zaradené bude; — ďalej pred II-hý odbor patria záležitosti limitácii, ubytovanie vojska a prípražia, záležitosti obecných robôt a konečne dohládania na hráze, mosti, jako aj dávanie svojho dobrozdania pri udeľovaní mešťanstva, obecnej podpory a almužnej.

Pri všetkom tom avšak, jak prvý a tretí odbor, tak aj tento druhý neni výkonom (*executivným*,) ale len dohľadajúcim, chyhy a nedostatky vynalezajúcim, opravy a zlepšenia odporúčajúcim, ano nástrojom takým, ktorý buď z poverenia valného shromaždenia lebo mestskej rady, buď na požiadanie jednotlivých patričných úradníkov, hlavne ale zo svojho púzenia robí svoje poznámky,

radí a patričnej vrchnosti návrhy pisobné predkladá, pri záležitostnom pokračovaní hlavne na to dbá, aby uskutočňujúce úradné nástroje svoju povinnosť verne a svedomite plnily, a aby zvlášť policajný personal vo svojom úradnom konaní v takom duchu pokračoval, žeby zrejme bolo, že ten personal uznáva svoje úradné povolanie nie asnad v trestaní už spáchaných výstupkov, ale radnej v predchádzaní takových, a v zahájaní všetkých škôd a týmto spôsobom má sa tento odbor považovať za dobročinný a všemožnej podpory zasluhujúci nástroj a prostriedok mestskej samozprávy, za bdieci oko úradní pečlivosti a za ochotného zástupcu a obranca utlačeních a krivdu trpiacich.

Odbor III-tí,

alebožto odbor pre záležitosti právne, peňažité a verejné ústavy.

§ 28. Predseda tohoto odboru je mestský pravotár.

Údové jeho sú: mestský hlavní zápisník, dva radní, mestský účtovník, pokladník a 16 údov výboru.

Podpredsedu volí si sám odbor. Zápisníkom v odbore tomto je mestský listovník.

§ 29. Do činokruhu tretieho odboru prislúcha:

1.) Pojednavanie a posudzovanie všetkých dôležitejších právnych otázek, robenie návrhov strany takových, a hlavne dávanie dobrozdania v záležitostiach, ktoré od mestskej rady ku valnému shromaždeniu appellované sú.

2.) Prehľadanie a posudzovanie všetkých dôležitejších skrz patričných úradníkov vyhotovených licitacionalných výminek, plánu a všelijakých smluv.

3.) Dotazné pojednavanie strany štátnej a podomnej

dane, štátnych a podomných daní príražek. — Dohľadá hlavne odbor tento ďalej na to, aby narubovanie dane a všetkých daňových poplatkov a príražek stalo sa v patričnom čase a bolo spravедlivé, a aby sa pri akuratom a dôraznom vyberaní takových terch bral ohľad aj na to, žeby každý terchu nesúci (na kolko to vôbec okolnosti mesta dopúšťajú) svojim povinnostiam v takom čase za dosť urobil, ktorý čas podlá známych okolností jeho je najprimeranejší.

K úloze tretieho odboru prislúcha ďalej aj posudzovanie a preskumavanie záverečných ročných účtov, ktoré skrz podpovereníctvo z lúna svojho vyslané koná, a strany takých účtov preskumania podáva svoje poznamenania a návrhy valnému shromaždeniu.

4.) Zaneprázdňuje sa ďalej tretí odbor aj zo záležitosťami miestnej obecnej školy na tolko, na kolko také zákonom mestskej stolici odkázané niesu, a dohľada na to zvlášte, aby národné vyučovanie ludu, ktoré je u nás tak dôležitou záležitosťou, nielen aby na žiaden spôsob zanedbávané nebolo, ale práve aby rádej vyníkalo a užívaním primeraných prostriedkov čím najviac prokvetalo.

5.) Pojednáva všetky otázky, ktoré sa vzťahujú na každú od mesta udeliť sa majúcu podporu zdejšieho podgymnasiuma.

6.) Dohľadá na miestný mestský starobný spítal (*xenodochium*) a odporúča osoby, ktoré sa do takého prijať majú.

7.) Dohľadá také na miestne mestské chudobných opatrovne (*lazarety*).

8.) V páde uprázdnenia niektoreho školného stipendiuma, ktoré je pod správou a rizením mesta, navrhuje odbor toho, komu sa také udeliť má.

9.) Konečne pojednáva a posudzuje všetky hore nepodotknuté záležitosti, ktoré mu valné shromaždenie, mestská rada, alebo mešťanosta strany dania dobrozdania odkázu, a strany takých patričnej vrchnosti vždy na čas podáva svoje pisobné návrhy.

§ 30. Každému odboru ponechané je na volné rozhodnutie, jestli v jednotlivých pádoch osobytne podpovereníctva alebo vyslanstva (*commissie*) ustanovia, alebo jestli ponimo toho svojému dôležitému povolaniu sami zodpovedať za dobre uznajú.

Vyníma sa tu odbor prvý, strany ktorého ustanovuje sa, aby odbor ten v smysle § 25. tohoto ustanovenia, zo stredy svojho štyr údov, krom predsedy, ku preskúmaniu kont, ktoré z mestskej kassy vyplatené byť majú, jako aj strany neodložiteľných naridzovaní, a pri hospodárskom konaní, mesačne a síce každého týždňa podla abecedného poriadku vysílal, a spolu ustanovuje sa aj to, aby každé také podpovereníctvo prinajmenš jedenkrat za týdeň zasedalo, a strany horepodotknutých záležitostí pôsobilo. Takého podpovereníctva predsedou je mestský druhý radní.

§ 31. Hlasovanie odborov deje sa spôsobom v §§. 17. 18. a 19. ustanovenia tohoto vykázaným.

§ 32. Ku vyneseniu platného uzavrenia v jednotlivých odboroch požaduje sa prítomnosť prinajmenš peti údov, v hospodárskom podvýbore ale prinajmenš troch.

Vo zpráve, ktorú patričný odbor alebo pododbor pisobne podáva alebo predkladá, majú vždy byť aj zejména poznamenání údovia, ktorí pri vyjednavaní a vyrizovaní záležitostí, strany ktorej sa zpráva podáva, prítomní boli.

§ 33. Predsedové patričných odborov a pododborov povinní sú viesť exhibitný protokoll strany záležitostí, ktoré ku jích odboru lebo pododboru ku pojednávaniu nacesťované a odkázané byly. Do tohoto protokollu predsa má vždy zaznačiť vytýčený čas, v ktorom dla uzavretia odboru lebo pododboru patričná záležitosť pod vyjednavanie vziata byť má. Podobne má byť podotknutý v exhibytnom protokollu aj čas uskutočneného vybavenia záležitosťného aktu.

Krom toho všetkého predsa, či odboru lebo pododboru alebo podpoverejníctva povinný je pozorovať, aby strany záležitostí, ktoré odboru alebo podpovereníctvu k posúdeniu nacesťované sú, po svedomitom a nestranom povážení jích, vynesené byly náležitě návrhy a predlohy, kdežto za včasné takých predloženie patriční predsedové v prvom páde sú zodpovední.

Jakýkoľvek návrh odboru lebo podpovereníctva má vždy pisebne v úrade exhibitnem byť podaný.

Najprimeranejší riad a poriadok záležitosti sami patričné odbory v každom ohľade si utvoria.

§ 34. Jedonkaždý úd jurisdictionalného povereníctva je povinný zapísať sa nechať hlav. mestskému zápisníkovi buď do jedného lebo druhého odboru. Keďby sa avšak do niektorého odboru viac údov jak 16 zaznačiť nechalo, alebo keďby sa jedného lebo druhého odboru 16 údov nehlásilo, tedy valné shromaždenie vyšle z 5-ti údov záležajúce povereníctvo, ktoré zo zbytočného počtu jednotlivých odborov vyvolí tolko údov, kolko je ku doplneniu zostaviť sa majúceho odboru zapotrebné, — valnému shromaždeniu predloží svůj plán, ktoré valné shromaždenie vezme do ohľadu tenže plán, konečne vyrovná jednotlivých odborov nerovný počet.

§ 35. Predchádzajúce sostavenie stalých odborov nezameruje to, aby valné shromaždenie nemohlo osobitné povereníctva a kommissie vyslať, zvlášť keď sa to týka takých predmetov, ktoré potrebu toho popredu ukazujú.

Mestská rada.

§ 36. Mestská rada dielom jak samostatná administratívna vrchnosť, dielom ale jak najzáležitosťnejší výkonný (*executivni*) úradní nástroj, podľa tejto svojej dvojí jakovosti, a podľa nízej podotknutého sostavenia vyjmúce valné shromaždenie, je ona najhlavnejší oddiel mestskéj pravomocnosti, a síce jak v ohľade političnej administracie, tak aj v ohľade vykonávania a uskutočňovania mestskéj samozprávy.

§ 37. Údovia mestskéj rady zo stredú úradníkov: a.) mešťanosta, b.) hlavní zápisník, c.) hajtman, d.) obá radní a e.) mestský pravotár.

§ 38. Predsedníkom v rade mestskéj je mešťanosta, a v páde jeho zaneprázdnenia hlavní zápisník.

§ 39. Právo pojednavania a hlasovania majú bez rozdielu všetci údovia mestskéj rady, vyjmúce v § 13. tohoto ustanovenia podotknutý pád.

Ku vyneseniu platného uzavretia vyhľadáva sa prítomnosť troch údov.

Pri hlasovaní, v páde rovného počtu hlasov, uzavretie sa vysloví ku náhladu tej stránky, ku ktorej sa predsa svojim hlasom pripojil.

Proti uzavretiam mestskéj rady môže sa appellovať a.) v policajných záležitostiach k patričnému ministrovi, b.) v dôležitých záležitostiach týkajúcich sa mestských práv, majetku a hospodárstva k valnému shromaždeniu.

Činokruh mestskej rady.

§ 40. Do činokruhu mestskej rady patrí:

1.) Pojednávanie a vybavovanie všetkých politických a samosprávnych záležitostí, ktoré valnému shromaždeniu výtvarné k jeho naridzovaniu zadržané nie sú, a vlastne o ktorých valné shromaždenie pojednávať si nežiada, a ktoré ani zákon, ani mestské ustanovenie inam neodkazuje.

2.) Mestská rada dielom sama uskutočňuje, dielom ale pod svou dozornosťou uskutočniť necháva všetky dokonania valného shromaždenia, ktoré ani zákon, ani mestské ustanovenie ku prevedeniu nikomu jnému nesveril.

3.) Vykazuje príjem a výdavek mestskej pokladnice; výdavok avšak vykazuje vždy len v medzách ročitého praeliminaru, a nižej 100 zl. obnášajúce len také výdavky, strany ktorých mešťanosta jeho, dla § 42. vykazovacie právo použiť za potrebné neuznal.

4.) Pojednávava a vybavuje oznámenia průmyslníkov, ktoré průmyslový poriadok požaduje, jako aj prozbojisy o povolenie provádania nejakého obchodu, (*concessie*.)

5.) Vyprostredkuvava bezpečný a užitočný požičaj peniez fundationálných pod mestskej pestovaním jsúcich a iných jistín, (*capitalov*.)

6.) Vynášava druhostupňové výroky v záležitostiach od mestskej hajtmána k ní predložených lebo appellovaných.

7.) Dáva svoje dobrozdanie strany ročitého praeliminaru a tých námitek, ktoré sa z ohľadu takého asnaď urobili.

8.) Representuje mestskej pravomocnosť oproti stránkam.

9.) Zvlášte dohladá na to, aby sa zachoval poriadok pri mestskej záležitostiach.

10.) Pojednávava a vyrizuje konečne krom tých od 1—7. punkta vyznačených záležitosti aj také, ktoré jako v smysle zákona a mestskej stanov, tak aj podľa zvláštneho povolania mestskej rady, do jejího činokruhu patria.

Zbor mestskej úradníkov.

O tom jaký má byť počet mestskej úradníkov, pomocného, manipulačného a služobného personalu, jích výkonného kruhu, rozdelenia práce, kolkosti platu a stupňového denního platu.

(§. 91. lit. c. XL. zákon. člán. z roku 1870.)

Mestský úradníci.

§ 41. Do personalu mestskej úradníkov patrí:

1.) mešťanosta, 2.) hlavní zápisník spolu jako sirotčej stolice přisedník a zápisník, 3.) hajtmán, 4.) prvý mestskej radní spolu jako sirotčej stolice přisedník, 5.) druhý mestskej radní jako přisedník sirotčej stolice, 6.) mestskej pravotár, 7.) hlavní lékař.

Mešťanosta.

§ 42. Prvý mestskej úradník je mešťanosta, a jako takový je:

a.) přisedník mestskej rady, a v páde zaneprázdnění hlavního župána, vo valnom shromaždeniu a podľa týchto stanov též v prvom odbore;

b.) on ustanovuje v záležitostiach, ktoré v smysle zákona alebo stanov do výkonného kruhu mešťanosti patria;

c.) prijíma na mesto upravené vládne nariadenia, jako aj jakékolvek listiny, oznamenia a prosbopisy;

d.) uskutočňuje nariadenia vlády;

Jestli sa avšak domnieva, že niektore nariadenia sa zo zákonom nesrovnávajú, alebo miestnym pomerom škodným, alebo ku vykonaniu nemožným by bolo, tedy to ve 24 hodinách oznámi hlavniemu županovi, alebo v neprítomnosti hlavného župana adressuje na patričného ministra.

Keďby minister i tak predca pri svojom nariadení zostával, a mešťanosta po obdržanom od ministra dopise necítilby sa povinným, aby nariadenie to uskutočnil; tedy bez odkladu oznámi so hlavniemu županovi, a na nariadenie jeho, alebo jestli je vzdialený, teda v jeho mene hned na najviac 10. deň svolá valné shromaždenie, a takému to nariadenie predloží, ktoré valné shromaždenie zaraz horevziať a o ňom pojednávať povinno je.

e.) uskutočňuje nariadenia vlády, o ktorých netreba žiadnej porady držiať, a zvlášť take nariadenia, ktoré sa dla § 16. zák. čl. 42. z roku 1870. hned a bez výminky uskutočniť majú, kdežto po uskutočnení takom strany svojho pokračovania valnému shromaždeniu zpravu podá;

f.) vedie poriadok medzi úradníkmi jurisdikcionalnami, pomocným a manipulačným personalom, a jestli nektorý v svojom úradnom povolani zpravno nepokračuje, tedy vykonať sa majúce veci ku vykonaniu druhému riadnemu lebo čestnému úradníkovi zverí, a takého denním platom (*diurnami*) z platu nedbanlivého úradníka assignovaným z kassy komorašskej zaopatrí;

g.) povinný je bedliť na to, aby manipulačné a pomocné úrady pre obecnstvo otvorené boli vo všedných

dňoch pri najmenej 5 hodin, a síce predpoludňom od 9—12. a popoludni od 2—4 hodiny;

h.) jemu prisluchá udelovanie slobody na 14 dní jednotlivým úradníkom manipulačného, pomocného a služobného personalu; a postaráva sa v takých pádoch o potrebnú substituciu takých;

i.) on v mene pravomocnosti podpisuje vystavené listiny, listy a vyššie predlohy;

j.) on opatruje mestskú pečať;

k.) on, bera ohľad na vyslúžených vojakov, krajobrancov (*honvédov*), prijíma mestských sluhov, pri tom však prijímaniu bere také ohľad na dobrozdania tých úradníkov, ktorím tí sluhové bezprostredne podriadený byť majú, a na tento spôsob prijatí sluhové jestli povinnosti svoje verne plnia, doživotne sa v službe podržia;

l.) assignuje z mestskej pokladnici v medzách praeliminaru, a predpokládajúc, že to mestská rada vlastne valné shromaždenie odobrí, až do 100 zl. r. č. v takých pádoch, ktoré mimoriadne také assignovanie odložiť nedopúšťajú. — O takýchto assignaciach avšak mestskej rade v najbližšom zasádnutí podá zpravu a kontá, ktoré podle tohoto skrz neho ku vyplateniu assignované byť majú, pred assignovaním hospodarskému podvýboru vždy preskúmať nechá:

m.) on jako predseda výboru dohľadá na to, a tiež je v prvom páde aj zodpovedný za to, aby záležitosti, ktoré jeho výboru strany preskúmania nacesťované sú, čím skorej horevziate byly, a z ohľadu takých požadované dobrozdania vždy v pravom čase patričnej vrchnosti pisobne predložené byly;

n.) keď mešťanosta v páde 4. punktu §. tohoto ministriovi prvej píše nežliby v punkte tom zpomenuté na-

riženie uskutočnil, vtedy je povinný čiastočnú pisobnú zprávu a pripojenou na ministra upravenou adresou, a na ňu od ministra obsiahnutou odpoveďou najbližšiemu valnému shromaždeniu predložiť, v ktorej pisobnej zpráve, jestli by asnad následkom dopisu ministra nariadenie bol uskutočnil, majú byť uvedené dôvody, prečo sa uskutočnenie to stalo. Vyjmúce tieto pády, mešťanosta podáva jednoduchú zprávu strany tých predmetov, ktoré on jako predseda vyrídil;

o.) mešťanosta ďalej vystavuje svedectvá chudoby, a potiažne majetnosti a mravného chovania;

p.) odevzdáva hlavniemu zápisníkovi predmety, ktoré sa majú predložiť val. shromaždeniu alebo mestskéj rade;

q.) necháva hned doručiť predsedovi sirotčí stolice tie podané aktá, ktoré pred sirotčí stolicu patria;

r.) kontroľuje konečne úradné pokračovanie všetkých vrchnostenských nástrojov; zvlášte dohľadá na všetky odvetvy mestského hospodárstva, a povinný je zprávu dávať valnému shromaždeniu, a podľa 42. zák. čl. 1870. aj hlavniemu županovi, a to nielen strany svojho, ale aj o všetkom pôsobení mestskej rady, jako aj o všetkom behu a stave záležitostného pestovania;

s.) naridzuje prípravu predmetov pred valné shromaždenie, v páde potreby vydáva jich patričným odborom, aby o nich své dobrozdania udaly, ustanovuje termin, kedy sa také dobrozdania odevzdať majú, a stará sa o úplné zaopatrenie jednotlivých záležitostných aktov.

Mestský hlavní zápisník.

§ 43. Hlavní zápisník je naddozorcom mestskéj listárne, on vedie zápisnice (*protocolla*) valného shromaždenia, mestskéj rady, sirotčí stolice a verifikujúceho vý-

boru; a starosť vede o rychlé, verné a pravidelné sostavenie takých, jako aj starosť vedie o koncipovanie predloh, zpráv a listov zpomenutých vrchností. V mene pravomocnosti vystaviť sa majúce listiny vyhotovuje hlavní zápisník a predmety vo valnom shromaždeniu k pojednavaniu on predkladá. — Krom toho bezproztredue dohľadá na pracovanie kancelárniho personalu, a disponuje s tým personalom z ohľadu toho, čo sa má v cancellarii konať. — On prijíma od mešťanosty a predsedy sirotčí stolici predmety, ktoré pred valné shromaždenie, pred mestskú radu a pred sirotčí stolicu predestreté byť majú. — Stráži a opatruje pečať zápisnického úradu, a pokračuje akuradne aj vo všetkých ostatných záležitostiach, ktoré mu zákonom, týmto statutom, jako aj valným shromaždením, mestskou radou ku vyrizeniu odkázané sú.

§ 44. V páde tom, jestli mešťanosta je nemocný, alebo vzdialený, alebo stolicá mešťanosti je uprázdnená, tedy hlavní zápisník zastáva úrad mešťanosty.

§ 45. Povinnosť podzápisníka vykonáva mestský listovník, on vedie zápisnice odborov a podpovereníctva, a v páde zaneprázdnenia hlavnieho zápisníka, on zastáva povinnosti jeho.

Úrad hajtmanský.

§ 46. Hlavné povolanie mestského hajtmána jakožto prednosti mestskéj policaje a uskutočňujúceho nástroja mestskéj pravomocnosti, záleži a pozostáva v ustavičnom bedlení na to, aby sa predešlo a zamezilo to, čoby jak občanskému, tak aj osobytnému dobru na škodu bolo alebo byť mohlo. Mestského hajtmána povinnosť je, aby vyprostredkoval vyrovnanie, vlastne potrestanie spáchaných už prestupkov, a aby podľa možnosti bez odkladu

odstraňoval vyschytujúce sa také nehody, ano aby aj uskutočňoval nariadenia valného shromaždenia a mestskej rady.

Do čínokruhu mestského hajtmána tedy zvlášte patrí:

a.) staranie sa o predchádzajúce a zachraňujúce nariadenia, ktoré sa vyhladávajú ku zadržaniu bezpečnosti osoby a majetku, ku zadržaniu poriadku verejnej slúžnosti, jako aj staranie sa o odstránenie tých nehod, ktoré sa v tomto ohľade už vyskytly.

Jemu patrí ďalej z ohľadu tých hore podotknutých záujmov, nielen čiastočné vystupovanie alebo vyšetrovanie zúmyslných alebo prípadnostných, urážlivých, jednotlivých pádov a préstupkov; ale do jeho výkonného kruhu patrí spolu aj súdenie takých spáchaných výstupkov a potrestanie jich na tolko ale, na kolko oni ku vyrizovaniu lebo potrestaniu zákonom a zákonným obyčajom trestnej stolici alebo inému súdu zanechané niesu.

Do výkonného kruhu mestského hajtmána jakožto uskutočňujúceho nástroja mestskej pravomocnosti patrí ďalej:

b.) uskutočňovanie všetkých nariadení a uzavrení, ktoré jemu valné sbromaždenie, mestská rada a mešťanosta ku prevedeniu odkáže.

Jemu patrí vyprostredkovanie, skutočné ubytovanie vojská, on súčasťnuje sa v smysle zákona pri odvádaní regrutov, (*assentirce*) a snaží sa konečne aj nápomocným byť mestu vo všetkých ostatných administratívnych a samosprávnych záležitostiach.

Preto tiež vládne aj hajtmán s celým policajným personalom, následkom čoho dielom sám, dielom skrz podrížený mu personal provádza hajtmán, rybnoknú uličnú, polnú, obchodnú a obecného zdravia policaju, jako aj v

§-e 27-mem týchto statútov podotknuté všetky druhy mestskej policaje.

On vystavuje osobám legitimačné listy a passy na dobytok, pozoruje na podezrelé a v zléj povesti stojace osoby, na dočasné prepustených vojakov (*urlaubnikov*) na hospody, krémy, mieru, váhu a priekupníctvo, a dáva pozor konečne na poriadok privatných sluhov, a na zachovávanie iných policajných ustanovení.

Hajtmán súc v prvom rade zodpovedný za zprávné vedenie miestnej policaje, prislúcha jemu tedy aj moc naradzovania a dozorstva strany služobného poriadku nad celým policajným personalom, on pojednáva také proti takému personalu pozdvihnuté stížnosti, jako aj proti osobám, ktoré on do policajnej služby odporúča.

§ 47. Hajtmán povinný je viesť riadnu zápisnicu strany svojho pokračovania v tých záležitostiach, v ktorých on dla smyslu zákona, zákonitou mocou vládnuceho zvyku, a dla tohoto statutu rozsudzuje. Do tej zápisnice má byť aj vo 24-ti hodinách od vynesenia rátajúc vtiahnutý, skrz neho vyneseny a dla okolností patrične oddôvodnený výrok.

§ 48. Takej stránke, ktorá pri vynášaniu týkajúceho sa jej výroku ani osobne prítomná, ani skrz plnomocníka zastúpena nebola, má jí byť patričný rozsudok pisobne pravidelným spôsobom doručeny.

§ 49. Proti výrokom a ustanoveniam, ktoré zkrz hajtmána vyneseny sú, týkajúca stránka na kolkoby s takýma spokojná nebola, môže appellovať pred mestskú radu, alebo dla pádu k patričnému ministrowi.

§ 50 Hajtmán, keď vyhlasuje stránkam výrok, povinný je prítomnu stránku ústne, neprítomnu ale pisobne o tom poučiť, že má právo appellovania.

§ 51. Hajtman je povinný každý pád peňažitej pokuty aj so svojím vyhlásením výroka pisobne oznámiť radniemu, ktorý radní súčet pokuty, po vejitiu v moc hajtmanského výroka, do príjmu obecnej mestskej pokladnice prepíše a nariadi, aby skrz mestských úradníkov, ktorí obecnú daň vyberajú, taká pokuta sa vybrala.

Mestský radní.

§ 52. Mesto má dvoch radních. Prvý radní je spolu predseda sirotčí stolice; druhý radní ale je sirotčí stolice prísedník.

Výkonný kruh prvého radnieho jako predsedy sirotčí stolice, a druhého radnieho jako prísedníka sirotčí stolice je vytyčený v statute tomto, v dielu strany sirotčí stolice naridzujúcom.

Činokruh radních.

§ 53. Úradné zaneprázdnenie radních je dielom executivné narídenia a uzavretia valného shromaždenia, mestskej rady a mešťanosty uskutočňujúce, dielom ale sporadujúce, vyprostredkovavacé, naddozorné a bezprostredne controllujúce.

Podla totožného úradného jejích povolania úradnia činnosť jejích nemôže byť rúzna, jedna od druhej sa delíci, a tak tedy oná totožnosť to sebou donáša, aby títo radní seba v povinnostiach a na nich sverených konaniach obapolne podporovali, a v uradovaní svém sa napomahali, preto aj strany oblahčenia jích úradu tá zásada sa tu vystavuje, dla ktorej prvý radní aby sa zapodíval zo záležitostiami v užšom smyslu vñútorného hospodárstva a samozprávy; druhý radní ale zo záležitostiami venkovného alebožto bezprostredne riadením

polního mestského hospodárstva, čo sa politične administrativného účinkovania jejích dotýče, tam sa práca mezi nich skrz valné shromaždenie, mestskú radu alebo mešťanostu podla času rozdeliť má.

Činokruh prvého radnieho.

§ 54. Podla tej v predchádzajúcom odseku vyslovene j zásady, do činokruhu prvého radnieho patrí predovšetkým:

1.) Vykonavanie alebo uskutočňovanie podla okolností všetkých narídení a ustanovení, ktoré sa vzlášťe týkajú vñútorného hospodárstva a mestskej rady, a ktoré valné shromaždenie, mestská rada a mešťanosta strany prevedenia nacestuje. Provadzanie také je vo vñútornom a venkovnom aj majire v sobe obsahujúcom okrese mesta.

2.) Prvý radní bezprostredne totiž sám ustavične dohledá na všetky práce, ktoré sa v medzách a hraničách zpomenutého okresu pri mestskom hospodárstve konajú. Podla toho tedy prvý radní dohledá na stavania a opravy mestských stavaní, na dlaždenie a čistenie mesta a t. d. bez prestania usiluje a snaží sa o to, aby také a ím podobné práce boly čo najdokonalejšie a čo s najmenšou výlohou provedené.

3.) Dalej stráži a ustavične bedlí prvý radní na každý majetok ktorýkolvek sa nachádza vo vñútornom okrese mesta, a dohledá hlavne na to, aby sa s majetkom tým čo najschranlivejšie zacházalo.

4.) Ku zvláštnim povinnostiach prvého radnieho prí náleží aj to, aby na stránku mesta kupovanie zapotrebnych vecí sám osobne dla možnosti vykonával, alebo na kolko tie tak dôležité niesu, pod vlastním dozorstvom skrz mestského magazinara kúpiť nechal.

5.) Prvý radní vždy, a v páde jeho zaneprazdnenia druhý radní má osobne prevádzať licitacionalní predaje a proarendovania do vniutorného okresu mesta patriacých predmetov, strany ktorých vždy riadny protokoll povede.

6.) První radní kontrolluje vždy bezprostredne uradovanie mestského magazinára, a je tiež z ohľadu hospodárskeho riadenia naddozorcom mestského spitálu a lazaretu.

7.) Svedomité a vždy bez odkladu má sa usilovať za dosť učiniť všetkým povinnostiam, ktoré valné shromáždenie, mestská radá alebo mešťanosta v politično-administrativnom ohľade ku prevedeniu na neho sverí.

Činokruh druhého radnieho.

§ 55. Ty isté povinnosti, ktoré ma prvý radní, dla §-u predošlého plniť z ohľadu vniutorného hospodárstva, týkajú sa aj druhého radnieho z ohľadu riadenia venkovniho alebožto polného hospodárstva mestského, z ohľadu predaju tráv, obecných robôt a týmto podobných (narídenie polesného nezadržaných) výkonov, jako aj z ohľadu proarendovania lebo do pronajmu davania cestou licitatie (dražby) predmetov venkovniho hospodárstva mestského. — Druhý radní kontrolluje tiež úradné konanie mestského magazinara. Ustanovenie v 7-mom punkte predošlého §-u vztahuje sa aj na druhého radnieho. — Druhý radní tehdaž kontrolluje aj úradne pokračovanie mestského polesného. — Medzitým avšak druhý radní z ohľadu mestského polesného a hornieho personalu, nemá žiadneho naridzujúceho práva. — Do výkonného kruhu druhého radnieho patrí ďalej rozvrhovanie a v evidencii držanie všetkých daňných a príražkových poplatkov, jako aj súčasťovanie sa pri executivnom vyberianiu dane.

Úradni fiškál.

§ 56. Mestský úradni fiškál je údom valného shromáždenia, mestskej rady a sirotčí stolice, a tiež aj radcom mestskej jurisdiktie. Jeho dobrozdanie v takej záležitosti, v ktorej rozhodujúci stanovisko je právne, vždy má byť pred vynesením výroku vypočuté.

Ďalej úradni fiškál je strážca zákonov, zvykov moc zákonitou majúcich, statutov jurisdikcie, a síce jak v kruhu samozprávy, tak aj v zasádnutiach valného shromáždenia a mestskej rady.

On predstavuje jurisdikciu vo všetkých privatných právnych záležitostiach, a v ohľade tom, podáva pisobnú zprávu každý štvrtý mesiac o svojom pôsobeniu valnému shromáždeniu. On pozdvhuje žaloby proti úražkam, ktoré by sa staly v zasádnutiach v smysle §-u 16-ho tohoto statutu.

On vykonáva narídené vyšetovanie proti úradníkom, a on tiež konečne vybavuje všetky iné, dla prípadu skrz valné shromáždenie alebo mestskú radu v politično-samozprávnom ohľade, k nemu odkázané záležitosti.

Povinnosti úradnieho fiškála jakožto úda sirotčí stolice, a predsedy tretieho odboru, sú vyznačené na patričnom mieste tohoto statutu.

Konečne úradniemu fiškálovi je povoleno aj osobitne provaďanie pravotárstva v takých záležitostiach, ktoré s jehe úradním povolaním v odpore nestojá, a ktoré sa tehdy ani mesta jak stránky, ani záležitostí sirôt netýkajú.

Takéto provaďania osobitného lebo pobočného pravotárstva povoluje sa avšak úradniemu fiškálovi len na tak dalece, pokudby sa neopozorovalo, že následkom

takého pobočného, privatného pravotárstva provadanie svojím povinnostiam za dosť nerobí.

Súdne útraty, ktoré v pravotách mestských prisúdené, alebo na základe pokonania ustálené sú, patria výlučne úradníemu fiškálovi.

Naproti tomu ale, úradní fiškál povinný je všetky právne concepti spísať nechať na svoje útraty, a tiež zo svojho zapraviť všetky kolkové (*stemplové*) výlohy.

Hlavní mestský lékař.

§ 57. Hlavní mestský lékař je úradným hlavným strážcom nad stavom obecného zdravia, a úradný pôsobící nástroj v zaopatrovaniu záležitosti obecného zdravia.

Úradná jeho činnosť obsahuje vôbec všetky povinné výkony, ktoré vyplývajú z povinnosti náležitého a svedomitého vedenia a pestovania záležitostí obecného zdravia a lekárskej policaje, a ktoré jemu politická, od súdneho zpravovania oddelená administracia mestskéj samozprávy predpisuje.

Hlavní mestský lékař rozkazy dostáva od valného shromaždenia, mestskej rady, mešťanosty a mestského hajtmana, jakožto prednosti policaje zdravotných záležitostí.

Hlavní lékař v občansko-zdravotných záležitostiach bezprostredne narídenia dáva ránhojičovi (*chirurgovi*) a dobytčíemu lekárovi, (*veterinarovi*).

Zvláštní výkonný kruh hlav. lékaře.

§ 58. Do zvláštnieho výkonného kruhu hlav. lekara prináleži dielom osobné vedenie, naddohľad a controllovanie, dielom ale liečenie zdarma chudobného ľudu.

Tehdy hlavní lékař vede, riadí a zaopatruje:

1.) každú záležitosť, ktorá sa vzťahuje na polepšenie občanského zdravia;

2.) sám ustavične dohľadá na úradné pôsobenie personálu v záležitostiach zdravotných;

3.) dohľadá na pôsobenie báb a holičov, aby buď skrz nedbalosť, buď skrz nespôsobnosť a nevedomosť obecnému zdraviu neškodili. Holičskú bradárňu (*officinu*) nesmie žiaden dotuď otvorit, pokiaľ nepreukáže sa svedectvami hlavniemu lekárovi, a pokiaľ sa hlavní lékař nepresvedčí o sbehlosti a súcostí jeho;

4.) ďalej bezprostredne dohľadá hlavní lékař na všetky mestské nemocnice, a jakožto lékař narídenie dáva aj lekární milosrdných;

5.) dohľadá na cintory, jatky a štepovanie osýpek;

6.) prehľadá každoročne zdejsú lekárnňu, jakosť, kolkosť lékov, a ohľadom na spôsobnosť lekárníkov, prísno dohľadá na to, aby sa léky za cenu vyšším ustanovením určenú vydávali; preskumáva z lekárne mestu podané kontá, a robí strany pripojených k ním patričných lekárskech narídeniach svoje poznamenania;

7.) bere podiel pri odvádaniu regrutov, (*assentirce*) v pôsobení assentirujúceho povereníctva, (*commissie*), ktoréhožto údom je;

8.) stará sa o poriakdy, keď sa epidemia alebo úpad dobitka zblízuje, a keď sa také urobia, dohľadá na to, aby sa uskutočnili a zachovávali, a spolu stará sa o potrebné prostriedky ku odstraneniu a oddaleni juž asnaď vypuknutých takých nehód;

9.) medzi zvláštnie povinnosti hlavnieho lékaře prisluchá aj zdarma liečenie chudobného ľudu, ktorý dla skusenosti nemá žiadných prostriedkov, aby si k svojému predošlému zdraviu pomahál. Zdravotný stav chudobného

meste tomto sa asnaď nalezajúceho ludu, nemá a nemôže byť mestskej pravomocnosti lahostajný, lebo nielen že bohatstvo chudobného ludu tak rekna v jeho zdraviu zpočíva, ale ono je jediný základ a jediná výminka možnosti, aby vyživenie svoje vyhladávať a svoju rodinu vydržovať môhol.

Keď chudobný človek onemocní, tam klesne a prestane jeho všetká sila k práci, zúrodňujúca spôsobnosť a hospodárska plodnosť, a keď toto chudobnému človekovi chybuje, tedy on neni napomahajúcim, ale prekažujúcim; neni užitočným, ale na terchu mesta padajúcim údom zdejšej obce.

Neni to tehďaj puhý vrelý cit ludskosti, ale náležite porozumený a pochopený občanský záujem, ktorý pravomocnosť metskú k tomu má a nakloňuje, aby zvlášť starala sa a pečovala vôbec o zachovanie obecného zdravia, tak zvlášť o zachránenia zdravia metského chudobného ludu.

Z týchto príčin tehdy metská pravomocnosť za zvláštnu úlohu a povinnosť jak hlavného lekára, tak ránhjiča (*chirurg*) klade to, aby oni čo nástroje obecného zdravia, nielen verne a ustavične unovali sa na udržaniu ludského a zvieratčího zdravia, a na odstraňovaní každého vplyvu, ktorý zdraviu škodí, a odstraňovanie ktorého prevyšuje silu a možnosť jednotlivcov, ale aby oni lekárovi jakžto nástroje obecného zdravia, podľa svojho úradného povolania tomu vystavenému principu v duchu zodpovedajúce, náležitú starosť a péču viedli zvlášť o léčenie onemocnelých chudobných ludí. Podľa toho tehdy povinní sú spomenutí lekári, jaknáhle jich jedného lebo druhého nektorý chudobný onemocnelý človek, strany lekárskej pomoci k sobe zavolať nechá,

aby hned a bez meškania k nemú išli, a tam u neho postarali sa o lekárske ku uzdraveniu nemocného zapotrebné prostriedky.

Ztížnosti skrz jednotlivé stránky proti lekárskeму personalu, zvlášť v ohlede zanedbania posledne podotknutých povinností mešťanostovi prednesené, a skrz tohoto valnému shromaždeniu predložené; jako aj pisobné bezprostredne valnému shromaždeniu podané, valné shromaždenie prísno súdiť bude, a spolu sa náležite postará o to, aby tomu odpomohlo.

Konečne hlavní lekár vždy v náležitom čase podáva všetky do jeho ôdboru patriace, a od neho požadované periodické zprávy, jako predpísanú a riadne sostavenú ročitú zprávu o stave všetkých záležitostí obecného zdravia.

Hlavní pokladník a účtovník.

§ 59. Povinnosti metského hlavního pokladníka a účtovníka sú dôležite určené v §§. 62. a 66. stanov týchto.

Listovník, (Archivar.)

§ 60. Mestský listovník je spolu aj vo všetkých troch odboroch, a vo všetkých povereniectvách zápisníkom a vedie též mestský exhibitní a expediční protokoll.

Povinnosti listovníka jakžto zápisníka odborov a povereniectva sú vypočítané v §. 43. stanov týchto.

Povinnosti jeho avšak exhibitné a expedičné v §. 61-vom sú obsažené.

Mestský listovník povinný je do osobytnej, abecedným poriadkom na litery rozdelenej, výkaznej knihy zpráve vťiahnuť podľa náhodných slov všetky také spisy, ktoré behom jedného a tohosamého roku podané a exhibované byly, jako aj protokolla metských porad.

Také náhodné slová môžu byť: mená osob, podstatný obsah spisu, značnejšie pomenovanie predmetu.

V tej zpomenutej výkaznej knihe má byť tiež vyznačené aj to, pod jakým číslom, alebo druhým znakom do ní vťahnutý spis najíti sa môže v mestskej listovni.

Listovník povinný je strany umiestnenia do listovne (*archivu*) prijaté spisy obyčajným poriadkom do listovne uložiť, a musí vždy v stave byť, vývod dať o každom jednotlivom k opatrovaniu jemu sverenom akte, za čo je tiež aj z cela zodpovedný.

Testamenty, diplomí a iné dôležité listiny, majú sa opatrovať v osobytnej škrini.

Jestli niekteri úradník k úradnému použitiu požaduje z listovne spisy, ktoré v behu niesu, tedy sa mu na daný revers náležite zaopatrené a poriadkom jak sa na predmet vzťahuje, vydať majú.

Pôvodné listiny privatným osobám vydať môže listovník len na pisobné povolenie valného shromaždenia alebo mestskej rady.

Strany mimoriadne vydaných z listovne záležitostných spisov, kníh a dokumentných listín má sa viesť osobytný soznam.

Opisy spisov, ktoré sa asnaď v listovni nachádzajú privatným stránkam listovník vydať môže, ale len s poverením hlavniehô zápisníka a opravením jeho.

Zvláštna povinnosť listovníka je tiež ta, aby nielen bedlivo opatroval, vo zvláštnom poriadku držal, a pred každou zkárou ochránil tie v mestskej listovni nachádzajúce sa, hlavne staršie listiny, ktoré obsahujú v sobe zánimavo-historické udalosti, a z ohľadu historie vzácne, alebo v ohľade záujmov mesta zvlášť dôležité sú, ale aby čím skorej aj zvláštni soznam takých shtovil.

§ 61. Listovník jak exhibitor povinný je, prijuté záležitostné aktá podľa poriadku jak prišli do exhibitného protokolla bez odkladu vťahnuť.

Vťahovací lebo exhibitná kniha vede sa podľa nasledujúcich slúpcov: (*rubrik*)

a.) do prvé rubriky značí sa bežné číslo podaného kusu,

b.) do druhej rubriky deň, v ktorom podaný bol,

c.) do tretej rubriky počet exemplarov a príloh s pomenaním toho, jestli prílohy v pôvode alebo len opisy.

d.) do štvrtej rubriky pomenovanie vrchnosti od ktorej záležitostný spis prišol, alebo stránky, vo mene ktorej je podaný,

e.) do piatej rubriky kratký obsah podaného spisu, alebo značnejšie pomenovanie predmetu,

f.) do šestej rubriky meno referenta, alebo poznačenie toho odboru lebo poverenictva, ktorému ten záležitostný akt strany dobrozdania vydaný bol,

g.) do sedmej rubriky naznačí sa čas, v ktorom sa zpráva o predmete podať má, a konečne

h.) do osmej rubriky má sa vťahnuť deň vybavenia lebo vyrádzenia.

Exhibitor nesmie odstrániť žiadny spis, ale má podávajúcu stránku upozorniť, aby podstatnejšie nedostatky podaného spisu doplnila.

Exhibitor ohľadom na patričnosť kolkú, (*stemplu*) preskúmaja patričný kolek na podanom spise, takový úradnou pečatou prebije lebo preznačí; v páde ukračenja kolkovej príslušnosti, pokročí strany toho podľa v úžitku stojacích pravidiel.

Konečne listovník jakožto expeditor pod zvláštnou zodpovednosťou obstaráva a akuratne vedie expediciu vrchnostenských narízení a dokonaní.

Manipulačný a pomocný personal.

Úrad pokladnícký.

§ 62. Pokladnícký úrad pozostáva z jedného pokladníka, controllora a pomocníka.

Hlavné povolanie pokladníckych úradníkov je zprávné a verné pestovanie všetkých pod jích pestovaním sa nachádzajúcich pokladníc, skutočné a pravidelné vedenie príjmu a vydávania úradných peniez.

Pokladníckí úradníci zodpovední sú za peniaze a hodnoty pod jích pestovaním súcich, v prvom riadu so svojíma zloženými kauciami, v druhom riadu ale so všetkým mohovitým aj nemohovitým majetkom a tiež osobou.

Kautia pokladníka a controllora je každého 1000 zl. a pomocníka 500 zl.

§ 63. Všetky peňažité základiny, ktoré jak posavad skrz pokladníckych úradníkov v mestskej pokladnici pestované byly, budú aj na ďalej pestované.

Pokladnícké postovanie vlastne pokladnícký personal je povinný pridržať sa nasledujúcej základnej zásady a síce:

1.) Pokladníckí úradníci z patričných pokladníc vôbec z hola nič nemajú vydávať, čoby nebolo zákonu, to jest pravidelným narízením mestským zodpovedajúce, a od valného shromaždenia, mestskej rady, alebo od mešťanosty pochádzajúce, bez pisobného nacesťovania, jako aj bez predbežného účtovníckého preskumania, alebožto predbežnej jeho contrasignatie.

Z tohoto všeobecného pravidla vynímajú sa platy (*salaria*) ktoré ročítým praeliminarom založené síce, odobrením ktorého až do nového praeliminaru považovať sa

možu za assignované. Quittancie strany takých platov vystavené, vždy mosi účtovník contrasignovať.

Quittancie, ktoré sú vystavené strany úrokôv, do sirotčí pokladnice a arendy majú byť aj zkrz predsedu sirotčí stolice contrasignované.

Platy úradníkov, manipulačného a riadneho, pomocného personalu, každého mesiaca od 1-ho počítajúc, vyplácaju sa vždy po predu; platy avšak diurnistov a iných osob, ktoré mesačný alebo denný plat dostávajú, vyplácaju sa len koncom každého mesiaca.

2.) Riadne a ustanovené dôchodky (jake sú k. p. arendálne a pronájomné summy, úroky z jednotlivých mestských kapitalov, dane a dání príražky,) neni zapotrebné, aby do príjmu nacesťované byly, lebo ony skrz odobrenia ročitého praeliminaru už za nacesťované považovať sa majú.

3.) Čo sa dotýče príjmu kupných cený za odpredané drevo, trávu a iné plodiny mestského hospodárstva, taký sa len vôbec a síce pisebnom v ustanoveniu predaju tých predmetov, nacesťuje sa tiež pokladnícký personal, aby utržené kupné ceny za tie k odpredaniu narídené predmety od patričných kupitelov vybral, a do patričného príjmu vťiahnul.

4.) Strany príjmu jakejkoľvek inej peňažitej summy alebožto hodnoty, vyhľadáva sa vždy osobytne nacesťovanie od valného shromaždenia, mestskej rady alebo od mešťanosty pochádzajúce.

5.) Každý v 2. 3. a 4-tom punkte §. tohoto podotknutý príjem, má byť vždy predbežne skrz účtovníka, podľa hore vyslovenej zásady, buď vôbec, lebo osobytne contrasignovaný, a bez výminky jak skrz pokladníka, tak tiež skrz kontrollora quittovaný. — Pokladník

a kontrollor zá také příjmy, které společně quittovali, sú aj obapolne (*in solidum*) zodpovední.

6.) Strany pestovania každej jednotlivej pokladnice ma sa viesť pre každú pokladnicu osobytný denník, do ktorého má byť bez odkladu zprávně vtiahnutý každý príjem a vydanie patričnej pokladnice, a též strany všetkých pokladnic, vyjmúce pokladnicu depositnú, má sa viesť jedon spoločný hlavní denník, do ktorého denníka, prv nežliby sa pokladnický úrad zatvoril, má sa každodenne vtiahnuť denní výsledok jednotlivých denníkov; a síce tak, aby ten hlavní denník v každom okamžení zatvorit sa mohol, a mohlo sa z neho náležite videt, jaký je stav ostatných pokladnic, alebo jaká je hotovost peniez.

7.) Krom tých, v predchádzajúcich punktoch §-u tohoto zpomenuých denníkov, pokladnický personal je povinný, pre každú pokladnicu strany príjmu a vydania viesť osobitnú hlavní knihu, a do téj knihy má vtiahnuť každú positiu, podľa poriadku názvov ročitého praeliminaru.

8.) Konečne, aby mesto nielen strany výsledkov peniez, ale též ztrany materialných príjemov a výdankov dla možnosti dokonaly prehlád malo, z tej príčiny tedy pokladnický úradníci povinní sú, na základe vypracovanú byť majúcej v tomto ohlade zvláštnej instrukcie v účtových knihách akuratne a takým spôsobem prevádat, všetky na stránku mesta prijate, alebo v mene mesta vydané materiale; aby sa na konci roku skrz nich, na základe patričných kníh mohlo vykázat, jaký je príjem aj z ktoréhokolvek odvetvia mestského hospodárstva.

Ostatne vniutorné sostavenie pokladnic alebožto pes-

tovanie záležitostí pokladnických, len skrz osobytné na-cestovanie úplnejšie zriadené bude.

§ 64. Zásady (*princip*) strany zkladania účtov sú nasledujúce:

1.) Účty sa majú viesť dla kalendarného roku, a s koncom takého majú byť zatvorené.

2.) Účty sa zhotovujú zo zatvorených denníkov a hlavních kníh, a dôkaz neomylnosti je to, keď sa účtový pozostatok srovnáva, a je totožný s pozostatkom patričných denníkov.

Základ účtov je obsah všetkých príloh, alebožto obsah dokumentov; preto aj taká positia, ktorá dokumentom, alebo v smysle predošlého §-u mestským ročitým praeliminarom podporená není, v účtoch miesta mať nemôže.

3.) Všetky záverečné účty po uplinitiu kalendárního roku, v prvých šiesti týždňoch majú sa odovzdat mešťanostovi, ktorý také bez odkladu vydá účtovníkovi ku preskúmaniu. Účtovník podobne za šest týždňov dá své pomerkovanie strany v nich zpozorovaných nedostatkov; pokladníci na také za dva týdne podajú jejich vysvetlenie; účtovník vyhotoví za jeden týden strany tohoto svoje asnaď nadpomerkovanie, a účty zkladajúci pokladníci zas asnaď nové zapotrebné vysvetlenie za jeden týdeň predestrú, a tak sa potom účty tie so všetkýma ku posúzeníu na ne sa vzťahujúcima záležitostnýmá listinami a všetkýma prílohami vydajú k posúzeníu alebožto k vypracovaniu planu účtového narízeníu, podľa §-u 29-ho tohoto statutu z lóna tretieho odboru sostavenému podpoverenítvu, ktoréžto podpovereníctvo také účty aj s vypracovaným, vyridzujúcim planom predloží najbližšiemu valnému shromažzeníu.

§ 65. Krom toho posavad podotknutého, pokladnícky úradníci povinní sú tiež aj na to hlavne bedliť a dohľadať, aby mestské riadne príjmi a dôchodky do patričných pokladníc akuradne odvádané byly, a také povinní sú nápomocní byť účtovníkoví pri shotovovaní mestského inventaru a praeliminaru.

Účtovník.

§ 66. Účtovník povinný je pod zodpovednosťou každý príjem a každý výdanok, ktorý sa týka pokladníc, predbežne kontrasignovať. Bez takej kontrasignácie nesmie sa do mestských pokladníc nič prijať, a tiež z nich nič vydať.

Účtovník vždy čo najlepšie preskumáva ročité, skrz pokladnícky personal shotovené, záverečné účty, urobí a podá svoje poznamenania zpozorovaných v nich nedôstatkov, a vôbec v ohľade takých počtov koná všetko to, čo mu 3-tí punkt §. 64. tohoto statutu predpisuje.

On každoročne zhotoví vladným, dňa 14-ho Septembra 1872. pod číslom 61731. vydaným nariadením predpísany inventar, strany všetkého mohovitého a nemohovitého mestského majetku, jako aj predpísany plan ročitého praeliminaru.

V takých záležitostiach, v ktorých sa z penaziťého lebo finančialného stanoviska rozhoduje, má byť vždycky účtovník pred vyneséním dokonania a uzavretia vypočutý.

Účtovník pozoruje na to, aby mestská rada výdan-ky prez medze a hranice praeliminaru nenaridzovala.

Býva prítomný pri prehľadaniu a preskumavaniu mestských pokládnic, a tiež tam spolupôsobi a koná.

Vede a drží v evidentii mestské smluvy, (*contracty*.)

Obstaráva vždy za včasu ubezpečovanie pred ohňom mestského mohovitého a nemohovitého majetku, a hľadá sa v ohľade tom vždy po predku usrozumieť s mestským radnima a mestkým magazinárom.

Prehľadá a preskumáva výkazy obecných robot, a plní tie povinnosti, ktoré mu § 84-tý tohoto statutu, z ohľadu sirotčích záležitostí predpisuje, áno tiež vyba-vuje ostatnie zákonom, mestským nariadením, alebožto mestskou vrchnosťou k nemu strany prevedenia odká-zané práce, a usiluje sa podporovať druhého radního pri rúbeniu a rozdelovaní dane.

Polesný.

§ 67. Polesný dostáva nacistovanie a naridzovanie od valného shromaždenia, alebo v medzách mestského praeliminaru od mestskej rady a v neodložiteľných pá-doch aj od mešťanoti.

Do úradného činokruhu polesného patrí:

1.) S povinnosťou odváďania účtov spojené pestova-nie a opatrovanie hospodárstva všetkých lesov, a síce jak dolního tak horného lesa.

2.) Strážni naddohľad a controllný dohľad nad lesy.

3.) Vykonavanie bežných zememeričských prác.

Polesný podľa 1-ho punktu tohoto §-u povinný je svoje návrhy z ohľadu pestovania a opatrovania hôr a lesov, s pripojeným plánem strany k tomu požiadova-ných útrat, vždy v patričnom a okolnostiam primeran-om čase, pisobné valnému shromaždeniu predložiť, a starať sa o akuradne a cielu primerané prevedenie les-ních prác, ktoré valné shromaždenie nariadilo, a o pre-vedeniu takých prác, zase svojim časom valnému shro-maždeniu zpravu podať.

Polesný pred vytýčením ročného rubiska v hore, podáva svoje pisobné a oddúvodnené dobrozdania o najprimeranejšom dieli hory k rúbaniu súcim, o spôsobe, na ktorý sa rúbanie dreva stať má, a o kolkosti platu za rúbanie plateno byť majúceho.

Ponevač opatrovanie a pestovanie jak hornieho tak dolnieho lesa spojené je s povinnosťou zkladani účtov, a týka sa polesného, tehdy polesný má mať bezproztrednú vedomosť o všetkých plodinách, ktoré sa jak z hornieho tak aj z dolnieho lesa vydávajú majú, a na ten spôsob polesnému má sa dať pisobne na vedomie, kedy sa také narízené vydávanie plodin stane. Také pisobné povolenie má slúžiť za prílohu k účtom, alebožto k ospravelneniu polesného. Na základe takého pisobného povolenia polesný uprávnený je tiež zase pisobne nacesťovať jeho podriadený personal, pod jeho ale dohľadom k tomu stať sa majúcemu vydávaniu plodin, vyjmúce nižej podotknuté pády.

V tomto ohľade za dostatočné nacesťovanie a dostatočné účtovné prílohy považované byť môžu cedulky na kompetencialné drevo. Také na kompetencialné drevo cedulky majú sa vždy pred odebranim dreva skrz stránku, ktorá drevo odobiera, patričnému hajnému odevzdať. Neni žiadnemu dovoleno, a nesmie nikdo pod prísnu peňazitou pokutou, buď v hornom lebo v dolnom lesi alebo v háji svoje príslušné drevo skôr odebrať, nežliby na také drevo kompetencialnú cedulku odevzdal.

Patričný hajný povinný je z odevzdanému drevnej cedulky prípojek odtrhnúť, a taký odtrhnutý prípojek patričnej drevo odobierajúcej stránce navrátiť; na samú cedulku ale má horní číslo skutočne odobra-

ného dreva poznačiť, jako aj poznamenat deň, kedy to drevo odobrané bolo, a najďalej za 48 hodín tú cedulku polesnému odevzdať.

Polesný samostatne vystavuje aj stránkam žiadané výkazy a povolenia na trnie, ktoré sa asnaď v hore v lesi alebo v háji nachádza. a tiež ustanovuje zaň plat, ktorýžto plat patričná stránka do mestskej komorašskej pokladnice zaplatiť má.

Stránka, ktorá takový povolovací výkaz obsiahne, povinná je na tom výkaze vytýčený plat do mestskej komorašskej pokladnice zaplatiť, kdežto po zaplateniu otázného platu, strany zaplatenia na tom istom výkaze quittovaná bude. — Takový vyplatený povolovací výkaz ešte pred odebranim si povoleného predmetu, patričná stránka povinná je patričnému hajnému odevzdať, jináče následky hore pri dreve zpomenuté zakusí. — Takové povolovací výkazy, sú od dňa jích vystavenia, len 15 dní pro jednotlivú osobu platné; prečož patričná stránka nech si to sama pripíše, keď sa jej ten povolený predmet potom viac nevydá, jestli si ho v tom vytýčenom čase z lesa nevezme.

Také povolovací výkazy avšak len zdejším obyvateľom vydané byť majú.

Všetky jiné výkazy, ktoré sa na odvádanie plodín jak z hornieho, tak aj z dolnieho lesa vzťahujú, jedine valnému shromaždeniu, alebo na kolko ony sú v medzách a hraniciach ročitého praeliminaru, tak tiež mestská rada vydáva.

Polesný konečne povinný je, z roka na rok viesť jedon riadný, na hospodárstvo jak hornieho tak tiež aj dolnieho lesa sa vzťahujúci denník, a síce nielen strany všetkého peňazitého, ale aj strany materialného a prí-

rodných plodín príjemu a výdanku, a takovýto denník aj z prílohami a záveračnými účtami, po uplnutí kalendárneho roku, v prvom mesiaci má valnému shromaždeniu, ku ďalšiemu posúdeniu a preskúmaniu predložiť.

Z príčiny vykonania zapotrebnej, v druhom punkte §-u tohoto zopomenutej stráže nad lesy, a z príčiny zachovávanía lesných poriadkov, polesnému podriadené je 8 horných hájnych, a keďby asnaď potreba vyhladávala zimného času, pripojí sa ku tým osmí ešte tiež aj niekoľko celoročných poľných hájnych. A ponevác polesný, v prvom riade zodpovedný je za akurátne provedenie všetkých patričných vrchnostenských, na opatrovanie a pestovanie lesného hospodárstva vzťahujúcich sa narízení, a zá prísne zachovávanie lesných poriadkov, preto tehdy on nielen kontrollovať má konanie horných hájnych, ale on tiež bezprostredne jím rozkazy a narízenia dáva, áno tiež aj disciplinárnu moc nad nima vykonáva.

Polesný konečne dáva svoje dobrozdania o súcosti osôb, ktoré majú byť skrz mešťanostu do služby hajnickej prijatí.

Menšie a obyčajnejšie, skrz jednotlivcov vykonané a urobené škody a priestupky, oznámi vo výkazoch každého mesiaca; mimoriadne priestupky, a značnejšie škody ale po každom páde, spolu aj s ocenením statěj škody mešťanostovi pisobne predloží.

Podla punktu tretieho, §-u tohoto, polesný je povinný tiež vykonávať, jak zapotrebne zememeričské výmeri mestských pozemkov, tak tiež aj iné, ku prevedeniu alebo posúdeniu mu odkázane zememeričské práce provádať, alebo strany takých svoje dobrozdania predkladať.

Ranhojič, (Chyrurg.)

§ 68. Mestský ranhojič, jakžto podriadený úradný nástroj ku obstaravaniu zdravotných záležitostí, dostáva svoje nacestovanie od valného shromaždenia, mestskéj rady, mešťanosty, hajtmána, hlavne ale od mestského hlavného lekára, jakožto svojho bezprostredného prednosty, a je povinný pod zvláštnou zodpovednosťou, takým nacestovaniam za dosť urobiť.

Ostatné úradné povinnosti ranhojiča sú už čiastočne v §-e. 58-mem tohoto statutu vypočítané, čiastočne ale z úradného povolania ranhojiča, jakožto uskutočňujúceho nástroja, obstarávania záležitostí obecného zdravia sami od seba vyplývajú.

Konečne on osobne prehledá mrtvých, štepuje osýpky v zprúvode verejnej bezpečnosti, osobne prehledá rýnk, sklepy, krámi a krěmy, aby sa dokonale na ten spôsob presvedčil, jestli sa v tých miestnosťách nepredávajú zdraviu škodiace potravý a nápoje, a postaráva sa o to, aby asnaď také súde, odebrané byly.

Lekár dobytky, (Veterinar.)

§ 69. Ponevác hojenie a léčenie dobytky tiež hlavnú a podstatnú vetvu záležitosti obecného zdravia tvorí, tehdy aj veterinar strany jeho úradného pôsobenia je síce hlavniemu lekárovi podriadený, narízenia ale a nacestovania prijíma od valného shromaždenia, od mestskéj rady, od mešťanosti a aj od hajtmána.

Do jeho činokruhu patrí uskutočňovanie alebožto skutočné plnenie náloh veterinarnej policaje, a tak tedy

k. p. hlavní dohlád na údržovanie zdravia dobytká, jako aj též dohledanie na bitunek a síce podľa dovčulajších narízení a obyčajov.

Zvláštný dohlád vede, a pozor dáva na dobytok, ktorý sa na trhy a jarmäky dovede; dáva pozor a dohléda na konanie mestského výtažného, a v páde takom, žeby sa pád pobytká zblížoval, alebo asnaď aj vypukel, s porozumením hlavného lekára stará sa o zapotrebné předcházajúce, alebo ku odstraneniu takej epidemickej choroby služiacie poriadky a narízení, bedlí na to, aby také poriadky zachovávané byly, a konečne mohútne a svedomite stará sa a pečuje o to, aby vypuknutá asnaď už nemoc dobytká obmedzená a udusená bola.

Magazinár.

§ 70. Mestský magazinár dohledá pod zodpovednosťou na každý mestský majetok takový, který ešte nikomu jinému pod dohlád zverený není. — Pečlive a verne stráži a opatruje tehdy, podľa inventaru jemu zverené, alebožto podľa dovčulajšieho spôsobu skrz magazinára opatrované hospodárske produkty, všetky mestské materiale a materialné zásoby. — Osobne prijíma a podľa bežnej potreby, alebo podľa patričného vrchnostenského nacestovania zas aj vydáva predmety, ktoré sú pod opatrovaním jeho. — Védie riadný denník, do ktorého denníka zaznačuje všetky do jeho výkoného kruhu patriace peňažité, ale též aj materialné prijemy a výdavky. — Do tohoto denníka bez všetkého oddalovania najvýš za 24 hodín, povinný je vťahnúť a zapísať každý predmet, ktorý prijal alebo vydal, a má též ten predmet tam pomenovať a aj vylóžiť jeho rykovní alebožto prumernú kupnú cenu.

Denník magazinára

Vzorka denníka, ktorý má mestský magazinár viesť, je nasledujúca:

Bežné číslo denníka		Mesiac a deň		Cis. pokladničného denníka		Pomenovanie osoby, od ktorej sa predmet prejal a prijal	
Summa shtovenia a zaopatrenia alebo rykovní cena		Mesiac a deň		Cis. pokladničného denníka		Pomenovanie osoby ktorej sa predmet vydal	
Príjem	Kolkost a jako-vost materialného príjmu	zl.	kr.	Výdavek	Kolkost a jako-vost materialného výdavku	zl.	kr.
		v hotových peniazoch				v hotových peniazoch	

§ 71. Magazinár ďalej povinný je každý deň pokladníckému personálu oznámiť materialné príjmy a výdavky, ktoré predošlého dňa, skrz neho sa staly a sú v denníku jeho vťahnuté. To je povinný urobiť z tej príčiny, aby pokladnícky úradníci tie príjmy a výdavky mohli tiež do svojich denníkov vťahnuť.

Také vťahovanie deje a stáva sa na základe predloženého denníka magazinárového, pri ktorej príležitosti do, osobitnej a zvláštnej rubriky magazinárového denníka poznamená sa aj ten počet, pod ktorým patričný materialný príjem alebo výdavok v denníku pokladníckom zaznamenaný a uvedený bol a je.

Krom toho magazinár povinný je na oslovenie a požiadanie mestským radným, mešťanostovi, prvému odboru, alebo poverenictvu prvého odboru svoj denník kedykoľvek ukázať, áno zpomenuť úradné nástroje majú hľadať čo najčastejšie, a síce aspoň jedonkrát za mesiac presvedčiť sa o tom, srovnáva-li sa úplne denník magazinarov, so skutočným príjmom a výdavkom.

Magazinár je tiež povinný ročité riadne účty odvádäť, a takéto účty svoje, po skončení kalendárneho roku, v prvých šiesti týždňoch valnému shromaždeniu preukázať.

Bližšie navedenie a ustanovenie z ohľadu záležitostného pestovania magazinárového, svojim časom skrze prvý odbor ná základe jeho v tomto ohľade nazbierane skusenosti ponadvrhnuté bude.

Pisari.

§ 72. Mesto má dvoch riadných pisarov.

Na kolkoby ale mimoriadne okolnosti potrebu toho ukazovaly, na predloženie mešťanosty, mestská rada

vezme a prijme na čas aj denních pisarov alebožto diurnistov, o čomže valnému shromaždeniu v najbližšom zasádnutiu riadnú zpravu podá.

Pisari sú povinní, k vykonaniu jím sverené a naložené veci pilne, zpravne a akuratne vykonať, a úradné hodiny prisne zachovávať.

Baby.

§ 73. Mesto platom vydržuje dve baby.

Baby sú pod dohľadom mestského hlavného lekára a jích babské povinnosti a konanie majú vybavovať u chudobných zdarma, u zámožnejších ale za mierny plat.

Služobný personal.

§ 74. Mesto má nasledujúcich služebníkov:

- 1) jednoho opovidatela alebo doručiteľa, (*bejellentö*),
- 2) jednoho domovníka, (*házmester*),
- 3) troch štvrtníkov, z ktorých jedon je strážmistrom nad mest. drábi, a ten je aj rinkovným komissárom,
- 4) sedom drábov,
- 5) osem horních hájnych,
- 6) štyroch celo- a štyroch pôlročných hájnikov,
- 7) šest hotarov,
- 8) šest hlásnych,
- 9) dvoch strážnych veži alebožto zvonarov,
- 10) dvoch kočišov,
- 11) jednoho dohledača na cesti alebožto pohrabáča,
- 12) dvoch rožiháčov lám.

§ 75. Mestský služebníci povinní sú poslúchať predstavených, a to, čo jím ku vykonavaniu je svereno a naloženo, majú verne, zpravne a akuratne vybaviť a vykonať.

Ku zvláštnym povinnostiam služobníckeho personálu patrí a prisluchá, aby sa k obecnstvu slušne choval. Prestupenia čohož, buď oznámene lebo zpozorované, čo najprísnejšie trestané budú. Obecnstvo avšak tiež sa má chrániť toho, aby mestské služebníctvo pri úradnom jeho zakročovaní, lebo prevádzaní vrchnostenských nariadení, na žiaden spôsob a niktora nepokojené a prekažené nebolo; lebo, ktoby sa proti tomu prohrešil, proti takému v smyle zákona pokračovano bude.

§ 76. Ročité platy úradníkov manipulačného, pomocného a služobného personálu sú nasledujúce:

1) Mešťanosta	900 zl.
2) Hlavní zápisník	700 „
3) Hajtman	800 „
4) Prvý radní	600 „
5) Druhý radní	600 „
6) Úradní fiškal	600 „
7) Hlavní lekár	500 „
8) Obecní kurator	300 „
9) Účtovník	600 „
10) Pokladník	600 „
11) Pokladnický kontrollor	600 „
12) Pokladnický pomocník	400 „
13) Polesný	800 „
14) Listovník	500 „
15) Ránhojič	350 „
16) Lekár dobytky	250 „
17) Magazínár	300 „
18) Prvý pisar	400 „
19) Druhý pisar	300 „
20) Dve baby, každá po	60 „
21) Opovídatel lebo doručitel	200 „

22) Jedon štvrtník, jakžto rynkovní komissár	200 zl.
23) Dva štvrtníci, každý	100 „
24) Sedem drábov, každý	170 „
a dla obyčaju oblek a bôty.	
25) Osem horních hájnych, každý po	180 „
26) Štyria celoroční polní hájní, každý	150 „
27) Štyria pôlroční hájní, každý po	75 „
28) Šest hlásnych, každý po	60 „
29) Dva strážni veže, každý po	96 „
30) Dva kočišovia, každý po	160 „
a podla obyčaju vrchní oblek a bôty.	
31) Jedon dohládač na cesty; alebo pohrabáč	150 „
32) Jedon domovník, má hospodu a	60 „
33) Dva rožihací lampa, každý po	42 „

Denní platy alebožto diurna.

§ 77. I. oddiel.

Mešťanosta	5 zl.
----------------------	-------

II. oddiel.

Hlavní zápisník, hajtman, radní, úradní fiškal, hlavní lekár a údovia povereníctva po	4 zl.
---	-------

III. oddiel.

Obecný kurator, účtovník, pokladník, kontrollor, listovník, ránhojič a polesný po	3 zl.
---	-------

IV. oddiel.

Ostatní úradníci po	2 zl.
Služobníci	1 zl.

Z ohľadu týchto denných platov alebožto diurnov tu sa to poznamenáva, že také len pri cestovaní ven z mestského chotáru konaném platené budú.

Stanovi

strany mestskej sirotči stolice.

Všeobecné ustanovenia.

§ 78. I. Jurisdiktia alebožto pravomocnosť slob. a král. mesta *Skalice* sirotskú a opatrovnícku vrchnostenskú moc vykonáva skrz stálu sirotčú stolicu.

V smysle §. 8-ho zák. čl. XLII. z roku 1870. čínokruh sirotčú stolice rozprostiera sa len na administratívne riadenie, a tak tehdy podľa toho všetky tie záležitosti, ktoré do príslušného kruhu riadneho sudca patria, nepatria do čínokruhu sirotčú stolice, jako je k. p. robenie inventarov v pozostalostiach, prípadnostné asnad jich ubezpečenie, prohlašovanie testamentov, svolavanie dedičov, započínanie pokračovania, vedenie a dokončovanie alebožto vyridzovanie pozostalostí, jestli sa medzi stránkami pokonanie asnad podarilo a stalo, odvádanie alebožto úradné vyprostredkovanie gruntoknihového prepisu pozostalosti, a jesli sa pokonanie medzi dedičnými stránkami nepodarilo, odkazanie takových na pravotnú cestu, staranie sa o ubezpečenie a pestovanie pozostalosti pres čas pravoty, súdenie v pravotách dedictva, odsudzovanie tutorov a kuratorov v záležitostiach strany zkladania účtov a nahražovania škody.

II. Mestská sirotčú stolica pozostáva:

a.) z predsedy, b.) dvoch prísedníkov, c.) mestského hlavného zápisníka, d.) úradného fiškála, e.) účtovníka, f.) mestského sirotčúho pokladníka, g.) mestského listov-

níka a h.) právo hlasovania nemajúceho obecného alebo verejného sirotčieho kuratora alebožto otca.

Exhibitné a expedičné povinnosti v sirotčej stolici vede a vykonáva mestský listovník.

Pisarské povinnosti zastáva mestský pisarský personal.

Povinnosti predsedy, v páde jeho zaneprazdnenia, zastáva zvolený starší prísedník.

III. Sirotčie stolica jakžto sirotská a opatrovnická vrchnostenská moc, účinkuje a pôsobí samostatne, upotrebuje zvláštnu pečať, samostatne pojednáva s ministrom vnútorných záležitostí, jakžto sirotčie a opatrovnickou appellačnou vrchnosťou, s mestským výborom, s mešťanostou, s kráľ. súdy a s uskutočňujúcimi opatrovnickými alebožto kuratorskými organymi.

IV. Patričné pôsobenie sirotčie stolice rozprostiera a vzťahuje sa na všetky siroty, a pod tútorstvo lebo kuratelu patriacich, ktorí na územíu mesta bývajú, na kolkoby takový z nejakej príčiny buď predbežne, alebo medzi časom, pod druhú opatrovnickú lebo kuratelskú moc neboli vešli, lebo odkázaní neboli.

V. Sirotčie stolica, ohľadom na svoje pôsobenie a konanie, stojí pod dohľadom mestského výboru, a každého štvrt' roka predkladá zpravu strany pôsobenia svojho valnému shromaždeniu.

VI. Ku vynešeniu platného uzavretia vyhľadáva sa ponimo predsedy, prítomnosť dvoch právo hlasovania majúcich údov.

Jestli prítomných hlasujúcich údov počet parný je, tehdy výrok vynese sa dla náhladu tej stránky, ku ktorej predseda svojim hlasom sa pripojil.

Dôležité uzavretia majú biť vždy odúvodnené.

To, jako ktorý z údov hlasoval, má sa vždy v patričnom vedenom protokolle podotknúť a poznamenať.

VII. Proti uzavretiam sirotčie stolice môže sa pod 15-ti dňama, od dňa doručenia počítajúce appellovať. Sirotčie stolica môže avšak aj neskoršie podané appelláta prijať, jestli to v záujmoch a interessoch stojí tých, ktorí pod tútorstvom lebo kuratelou stojí a sa nachodia, lebo jesli uzavretie, ešte neni uskutočnené.

VIII. Sirotčie stolica sama si v medzách tohoto statutu a zákonov robí záležitosťný poriadok, berúc pri tom ohľad na vydanie, strany súdov, ministerialné poriadky, a na užívaný v meste obyčaj.

Poriadok ten, ktorý si sirotčie stolica urobí, valné shromaždenie potvrdí. Pokúďby ale záležitosťný poradok ten valným shromaždením potvrdený nebol, dotuď sa riadiť bude podľa toho v smysle zákona užívaného poriadku, ktorý s zpomenuťným ministerialným poriadkom je totožný.

Činokruh sirotčie stolice.

§ 79. 1.) Sirotčie stolica vymenuvava sirotských otcov, alebožto opatrovníkov a tutorov na stránku všetkých, či z poctivého lebo nepoctivého lôže pošlých nedospelých a maloletých, neprítomných, na rozume chýbných, ďalej tiež vyhlášených marnotratníkov a najdutých detí a jich imania. Keď sirotčie stolica vymenovať má sirotského otca lebožto opatrovníka lebo tutora, tehdy má sa strany toho, s najbližšími údy pokrevnými alebo rodinými poradiť, a kedby taký sa nenachodily, tehdy s osobami, ktoré s nebohým zomrelým sirotky zanechavším v dobrom pomere stojí. Strany takého, za tutora lebo sirotčieho otca vymenovania, sirotčie stolica vyhotoví

zvláštnu diplomnú listinu, ktorú patričnému vymenovanému tutorovi doručiť nechá, a jesli sa nejaký nemohovitý majetok tam nachodí, tedy urobí tiež aj poriadky, strany gruntoknihovného preznačenia nedospelosti alebožto kuratorstva.

2.) Robí poriadky strany zaopatrovania sirôt, alebo pod kuratelú sa nachodiacích, ktorí žiadného imania a majetku nemajú. Jesliby rodina takých, pokrevnosť, alebo cudzí k sebe neprivinula, tehdy stará sa o mestskú pre nich podporu a pomoc.

3.) Robí poriadky strany prejímania a ubezpečenia dedictva pod opaterou lebo kuratelou stojácich. Jestli dedictvo v nomohovitostiach pozostáva a záleží, tehdy bedlí o jeho gruntoknihovný priepis.

4.) Naridzuje a robí poriadky strany predaju cestou verejnej dražby (licitatie) stať sa majúceho, takých nemohovitých vecí, ktoré sa držať nedajú alebo sú nepotrebné. Podľa preukázanej potreby nechá predať na verejnej licitacie, alebo jesliby prospešnejšie bolo, aj pod rukou nemohovitý majetok, kdežto v oboch pádoch vystavuje alebožto odobruje licitacionálne výminky.

5.) Od vrchno-sirotenského súdu prejaté, alebožto z predaju utržené, alebo z ročitého príjemu pozostalé, na hotove nachodiace sa peniaze, vkladá buď do zdejšieho sporiteľní, alebo pod pupilárnim ubezpečením a pojištením jich, požičáva jednotlivým na 6 percentové úroky tak síce, aby tie 6 percentové úroky polrokom napred skrz dlžnikov platené, a požičky také len zákonite založným právom pojistené boly; peniaze avšak len tedy až k rukám dlžníka očítané byť majú, keď zákonite vystavený dlžní úpis, lebožto obligatia skrz gruntoknihovný úrad intabulovaná bude.

6.) Drahocenné veci, klenoty, hodnotné papiery a iné tomu podobné predmety vloží a opatrovať nechá v sirotčí pokladnici.

7.) Stará sa o intabuláciu tých podlužností, ktoré sa siroty aktivne týkajú, a o pojistenie jejích rukojemstva.

8.) Stará sa tiež o zaplacenie dluhov a iných terchý, a o vymazanie intabulovaných a aj už vyplatných podlužností.

9.) Starosť vede o proarendovanie nemohovitého majetku, dohľadá na sirotčí majetok a pestovania jeho, a pečuje o zachovanie stavaní, a takých pred ohňom ubezpečenie a t. d.

10.) V pravotách sirôt, stará sa o náležité jich zastupovanie.

11.) Ustanovuje výlohy na zaopatrovanie a vychovanie sirôt.

12.) Určuje a ustanovuje v smysle zákonitého zvyku povinnosti a patričnosti tutorov a kuratorov.

13.) Odobruje alebo zavrhuje smluvy a pokonania, ktoré jednotliví kuratori alebo tutori uzavreli, a jesli také smluvy a pokonania boly pred súdom uzavrené, tehdy o uzavretiu takovomto bez odkladu pokračujúci súd strany ďalšieho naridzenia, upovedomí.

14.) Dohľadá pilne na to, aby jednotliví tutorovia u kuratorovia náležite starali sa, jak o telesné tak tiež o duševné vychovávanie jím zverených sirôt, a aby ten jím zverený majetok poriadne pestovali.

15.) V takom páde, keďby pri niektorom tutorovi lebo kuratorovi zpozorovaná bola nedbalosť, zanedbavanie jeho povinností, alebožto nadužívanie jeho práva tutorského, tehdy tam sirotčí stolica postaráva

sa o to, aby takový tutor lebo kurator bol odstránený, a jesliby taký pád bol, aby proti nemu súdne pokročené bolo, a podľa okolností, majetok [súdnou] cestou pojistený bol.

16.) Sirotčí stolica od patričných kuratorov a tutorov, požiadavá zprávne a akuratné účty, strany príjmu z toho skrz nich pestovaného majetku, a také z roka na rok prehléda a preskúma.

17.) Ustanoví a dá kuratora takej vdove lebo žene ktorá sa poznov vydá, aby pozoroval a strážil nad majetkom a patričnosťou nedospelých sirôt.

18.) Stará sa a zákonným spôsobom pečuje o riadne zastávanie sa a obranu nedospelých detí, ktorýchžto zákonný a prirodzený otec je marnotratníkom.

19.) Vyridzuje kuratorské a tutorské [podania, a tam, kde toho je zapotrebné, dáva své odobrenia.

20.) Dohledá na zprávne a akuratné vedenie sirotských kníh, a sirotčí pokladnice.

21.) Dáva svoje dobrozdanie strany udelovania dospelosti, zákonitostí a adoptatie. — Ku propuštění k dospelosti vyhladáva sa 20-roční vek, dozratosť rozumu, schraňivosť, mravné chovanie a ospravedlňujúce listiny, k. p. matrikularni výťah, povolujúce k tomuto vyjádreniu kuratora a najbližšej pokrevnosti a školní svedectva.

22.) Povoluje, pod dohľadom kuratorovím, pestovanie majetku takovým nedospelým, ktorí k takomuto spôsobní sú.

23.) Zvláštnu pozornosť obracá na [duševné vzdelávanie sirôt, pečuje a bedlí na to, aby siroty v smysle XXXVIII. zák. žl. z roku 1868-ho aspoň v počiatocnom cvičeníu podiel braly.

24.) Predkladá zpravu každý štvrtý mesiac a koncom roku podáva tabellárni výkaz valnému shromaždeniu strany sirotčích záležitostí.

25.) Sirotčí stolica vykonáva všetko to, čo zákony vyššie a mestské statutné poriadky ku opatrovnickej vrchnosti odkazujú; a spolu usiluje sa dla možnosti v záležitostiach takových, ktoré ohľadom na jednotlivých pod kuratelou a tutorstvom stojácich, vážnejšie a podstatnejšie sú, jích bližšiu rodinu alebo pokrevnosť, a kdeby takejto nebolo, tehdy vo zvláštnom a dobrom pomere k ním stojáce osoby, strany dobrozdania a otázne záležitosti vyočúť, a vezmúc do ohľadu takovéto dobrozdania, patričnú záležitosť aj vyriadiť a vybaviť.

Rozdelenie práce.

Povinnosti predsedy.

§ 80. Krom tieh práv a povinností, ktoré sama povaha veci sebou nesie, a ktoré sa v smysle vydaného pro súdy pravidla a záležitosťného poriadku, predsedy vôbec týkaju, predseda má nasledujúce práva a povinnosti.

a.) On určuje čas jak riadného tak mimoriadného zasädnutia.

b.) On zasädnutia otvára, vedie a zatvára.

c.) Prijíma listiny, oznamenia a žiadosti, ktoré ku sirotčí stolici podané sú.

d.) Rozdeluje medzi referentov záležitosťné predmety.

e.) Bedlí a stráž vedie nad zachovávaním záležitosťného poriadku.

f.) Obstaráva všetky predložené a prozatymné alebožto dočasné narídzenia, ktoré v záujmoch a interes-

soch sirôt, a pod kuratelou stojácich nevyhnutelne zapotrebné sú.

g.) Otvára všetky listy, v ktorých prijuté sú hodnotné papiery a listy s hotovými zaslanými peniazmi, a prozajtymne vkladá také do mestskej depositnej pokladnice.

h.) V prítomnosti úradného fiškála a mestského účtovníka prehľadá vždy sirotčiu pokladnicu.

i.) Robí ustanovenia strany riadneho prejímania a odvádaní sirotčieho pokladnice.

k.) On stráži a opatruje pečať sirotčieho stolice.

l.) Upotrebuje písarskú pomoc celého mestského písarského personálu s vedomosťou a vyprostredkovaním hlavného zápisníka.

m.) V disciplinárnych záležitostiach dáva zprávu valnému shromaždeniu a hlavnému županovi.

Povinnosti prísedníkov.

§ 81. Prísedníci sú prednášatelia alebožto referenti sirotčieho stolice, oni vypracovávajú záležitostné predmety, ktoré jim predseda ku vypracovaniu rozdelí a odkáže, a strany takových vyhotovené referáty predkladajú v zasädnutiach, a skrz účtovníka prehľadnuté a preskúmané účty, zo všetkých strán prehľadnúce a náležite preskúmajúce, podávajú strany takých zprávu.

Povinnosti hlav. zápisníka.

§ 82. Mestský hlavný zápisník, čo úd sirotčieho stolice:

a.) Vede záležitostný protokoll sirotčieho stolice, a zanačuje do takového vždy akuratne a zprávnne tiež aj to, jak ktorý úd hlasoval.

b.) Dohľadá na písarskú prácu, ktorá pro sirotčieho stolicu vykonaná byť má.

Povinnosti úradného fiškála.

§ 83. Úradní fiškál jakžto úd sirotčieho stolice je:

a.) právnym radcom sirotčieho stolice, on dáva svoje dobrozdania v právnych otázkach, ktoré mu sirotčieho stolice alebo její predseda odkáže.

b.) Berie podiel v zasädnutiach sirotčieho stolice, a záležitostné predmety, ktoré mu predseda mimoriadne odkáže vypracováva a prednáša lebožto referuje.

c.) Úradne môže appellovať proti uzavretiam sirotčieho stolice, jesli to záujmy sirôt, alebo pod kuratorstvom stojácich požiadujú.

d.) Prítomný býva pri prehľadaní a preskúmaní sirotčieho pokladnice.

e.) On vyprostredkúva svojou cestou exekutívne vybieranie takových podlužností, ktoré z účtov jednotlivých tutorov a kuratorov pochádzajú, a už v moc platnosti vešly; a stará sa o poistenie jich, jako tiež následkom nacistovania sirotčieho stolice, úradne pokračuje, vo všetkých takových súdnych pádoch, ktoré sa záležitosti sirôt, alebo pod kuratelou stojácich týkajú.

f.) Na nariadenie sirotčieho stolice, pravotnou cestou alebožto zapravotním prinucuje zkládať účty takových tutorov a kuratorov, ktorý účty zkládať sa zdráhajú.

g.) On zhotovuje, vystavuje alebožto koncipuje dlžné úpise a smluvy sirôt, alebo posudzuje také, ktoré kurator, tutor alebo nekdo iný predložil.

h.) Pokračuje v takých záležitostiach, ktoré jemu sirotčieho stolice alebo její predseda odkáže.

Mestský účtovník.

§ 84. Mestský účtovník, jakžto sirotčieho stolice, v účtovných záležitostiach znalý úd, po:

- a.) Bere podiel v zásadnutiach sirotčej stolice.
- b.) Dáva dobrozdania v sirotčích záležitostiach, ktoré do oboru účtovného sahajú, a ktoré mu sirotčej stolica odkáže.
- c.) Prítomný býva pri prehledaní a preskúmaní sirotčej pokladnice.
- d.) Contrasignuje príjem a výdavok pokladnice.
- e.) Prehľadá účty jednotlivých tutorov a kuratorov a strany takých robí svoje poznamenania.
- f.) Oznamuje sirotčej stolici, keď niektorý tutor lebo kurator v riadnom čase počty nedáva.
- g.) S koncom roku predkladá sirotčej stolici predpísaný generalní alebožto hlavní výkaz.

Pokladník.

§ 85. Mestský pokladník, jakžto pokladník sirotčej stolice, po:

- a.) Pestuje sirotčej peniaze, opatruje a stráži v sirotčej pokladnici jednotlivých sirôt, a pod kuratelou alebožto tutorstvom stojácich uložené hodnotné papiery, ozdoby a drahocenné veci, strany ktorýchžto vecí tiež riadný denník vedie.
- b.) Vedie pravidelné, hlavná evidentní knihy, strany majetku sirôt.
- c.) Vypočítava príslušnosti jednotlivých sirôt.
- d.) Dáva dobrozdania a zpravu sirotčej stolici o stave sirotčieho majetku.
- e.) Drží v evidencii termíny platenia úrokov a vypršania času pronájomných smluv alebožto kontraktov.

Listovník.

§ 86. Mestský listovník vkladá a osobytne umiest-

ňuje v listovni spise sirotčej stolice, a drží nad takýma stráží, a je tiež exhibitorom a expeditorom sirotčej stolice.

Verejný sirotský otec.

§ 87. Verejný sirotský otec alebožto obecný kurator jakožto uskutočňujúci orgán, alebožto nástroj sirotskej stolice.

Vyjednáva so všetkýma jednotlivíma tutori a kuratori, dohľadá na pokračovanie prirodzených a zákonných tutorov a kuratorov, pri pestovaní príjmu patričnej siroty.

Bere podiel pri prehledaní a preskúmaní účtov sirotskej pokladnice.

Jaknáhle príjde k sirotskej stolici horevzatie nejakého pádu smrti, pozoruje a dohľadá na to, jesli sú tam náležite vyznačené a poznámenané siroty, a stálo-lí sa zadosť v §§-och 562. a 563. sud. ob. r. predpísaným nariadeniam a poriadkom, strany pojistenia majetku sirôt, a nakoľkoby sa to nebolo stalo, tehdy obecného kuratora povinnosťou je bez odkladu to, aby sa staly, vyprostredkovať.

Po predbežnom vyslechnutí a vypočítaní patričných stránok, robí návrhy strany vymenovať sa majúceho niektorého tutora lebo kuratora, a pokiaľ ale zapotrebný tutor lebo kurator niektorým osobám, skrz sirotskú stolicu vymenovaný není, dotuď obecný kurator alebo verejný sirotský otec povinný je, tie tutorské a kuratorské povinnosti zastávať a zaopatrovať.

§ 88. Obecný kurator vedie a v evidencii drží sirotské knihy alebožto protokolle.

Sirotčej knihy obsahujú v sebe všetky, na území jurisdiktie nachodiacé sa siroty.

Ten sirotský protokoll pozostáva z nesviazaných, pre každú sirotu, alebožto pod kuratelou stojácu osobu, osobitných hárkov alebožto tabell.

Tieto tabelle majú byť abecedným poriadkom, dla prímenia sirôt nesviazané, medzi dvoma tvrdýma deskami poskládané.

Tabelle tákych osob, pri ktorých sirotstvo, alebo kuratorstvo prestalo, alebožto z podkuratelstva vyšly, majú byť z pomedzi ostatných tabell vyňaté, a medzi ostatnie patričné spisy uložené.

Každá tabella obsahuje nasledujúce rubriky:

a.) Meno, stav, rok narodenia, zaneprazdnenie a miesto zdržovania sa siroty lebo pod kuratelou stojaceho.

b.) Meno tutora lebo kuratora, mešťanský stav, bydlište a čas vymenovania za tutora.

c.) Jakosť a kolkosť, hodnota, stav pozaujistenia, spôsob pestovania, a čistý výnos prevziatého majetku.

d.) Jeli tutor povinný účty skladať, lebo nie? a kedý má účty odviešť? a kedy byly odvedené účty prehliadnuté a vybavené.

e.) Vrchnostenské povolenia pres čas alebožto behom času tutorstva alebo kuratorstva.

f.) Predloženie tutorstva.

g.) Čas lebo doba, jako aj príčina prestatia tutorstva lebo kuratorstva, či sa to stalo skrz zákony, lebo skrz dosiahnutie dospelosti.

h.) Rubrika poznamenania, do ktorej sa poznávajú výlohy, ktoré sa robia na vydržovanie, šatenie a školní vyučovanie chudobných, žiadon majetok nemajúcich sirôt, jako aj tiež ktoré, a koliko jesto tiech pramenov alebožto studníc, zo ktorých sa takieto výlohy zapraviť majú.

Do tohoto sirotského protokolla, alebožto sirotskej knihy v úradných hodinách môže kdokolvek slobodno nahliadnúť.

Do tejto sirotskej knihy obecny kurator s pomocou zápisníkovou zapisuje a zaznačuje každé narídenie, číslo a čas vystavenia, ktoré z ohľadu niektorej siroty ustanovené je.

Z tohoto ohľadu, a tým cieľom takové záležitostné predmety a aktá, keď sa vydajú, referent napíše na ne slova: „ku vtiahnutiu do sirotskej knihy,“ pošlú sa k obecnému kuratorovi, a ten na také napíše, že sa poznamenanie to stalo.

Obecný kurator, na základe sirotského protokolla, robí návrhy predsedovi sirotskej stolice, z ohľadu zapotrebných narídeniach, v záležitostiach jednotlivých sirôt.

§ 89. Obecný kurator úradne dohľadá, áno starie sa o záujmy a interesity sirôt, bedlí a starie sa o jích vychovávanie, osobné zaopatrovávanie, dohľadá a kontroľuje pestovanie sirotského majetku a bezpečnosť sirotského majetku a požičiek.

§ 90. Obecný kurator pri pestovaní sirotských záležitostiach zpozorované nedostatky, nadužívania, základ majúce a dôvodné ztížnosti, jako aj zanedbavanie, ktoré sa asnaď skrz sirotskú stolicu, alebožto údami jejíma boli staly, a zapríčinenie toto, z ohľadu záležitostí sirôt a pod kuratelou stojácich škodlivé by byly; tú okolnosť, keďby asnaď sirotský pokladník narídené platenie, alebožto vyplácanie akurátne neplnil, sossťaví do hromady, a sirotská stolica predloža vykáže, ktorá zase povinná je, ten predložený výkaz, z ohľadu jeho jednotlivých positií vyplniť a válnému shromaždeniu predložiť.

§ 91. Obecný kurator, alebožto verejný sirotsky otec, krom tohoto povinný a zaviazaný je, predložiť a predestrieť sirotskéj stolici protokolarný výkaz, jak si-rôt tak též aj sirotského majetku, kde aj to byť mosí podotknuté a poznamenané, ktoré siroty v najbližšom štvrťroku dosiahnú vek dospelosti, alebožto ktorý z tých, čo pod kuratelou stojá, z podkuratelstva propuštění budú, a to má tak urobiť a vyhotoviť, aby na základe toho výkazu, strany jích vyrovnania, [za včasu narídzenie a náležité poriadky zaviesť a urobiť sa mohly.

SEMINÁRNÍ

Hist.-práv.

KNIHOVNA

oddělení